

21998A0624(01)

L 181/3

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

24.6.1998

Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning Moldova Vabariigi vaheline**PARTNERLUS- JA KOOSTÖÖLEPING (¹)****PARTNERLUS- JA KOOSTÖÖLEPING,****millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahel**

BELGIA KUNINGRIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

IIRIMAA,

ITAALIA VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK,

kes on Euroopa Ühenduse asutamislepingu, Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu osalised,

edaspidi "liikmesriigid", ning

EUROOPA ÜHENDUS, EUROOPA SÕE- JA TERASEÜHENDUS JA EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUS,

edaspidi "ühendus",

ühelt poolt

ja MOLDOVA VABARIIK

teiselt poolt,

ARVESTADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Moldova Vabariigi vahelisi sidemeid ja nende ühiseid väärtusi,

TÕDEDES, et ühendus ja Moldova Vabariik soovivad neid sidemeid tugevdada ning panna aluse partnerlusele ja koostööle, mis tugevdaksid ja laiendaksid suhteid, mis on loodud varem, eelkõige 18. detsembril 1989 sõlmitud Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahelise kaubandust ning kaubandus- ja majanduskoostööd käsitleva lepinguga,

(¹) Euroopa Liidu 11 ametlikus keeles (hispaania, taani, saksa, kreeka, inglise, prantsuse, itaalia, hollandi, portugali, soome, rootsi) koostatud leping avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* L 181, 24.6.1998, lk 3.
Tšehhi-, eesti-, läti-, leedu-, ungari-, malta-, poola-, slovaki- ja sloveenikeelsed versioonid on avaldatud käesolevas 2004. aasta eriväljaandes.

ARVESTADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Moldova Vabariigi tahet tugevdada poliitilisi ja majanduslikke vabadusi, mis ongi partnerluse põhialus,

ARVESTADES lepinguosaliste tahet edendada nii rahvusvahelist rahu ja julgeolekut kui ka vaidluste rahumeelset lahendamist ning teha selleks koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsi raames,

ARVESTADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Moldova Vabariigi vankumatut tahet rakendada täiel määral kõiki Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsi (CSCE) lõppakti, Madridi ja Viini järelkohtumiste lõppdokumentide, CSCE Bonni majanduskoostöökohtumise dokumendi, Pariisi uue Euroopa harta ja CSCE 1992. aasta Helsingi dokumendi "Muutuste esitatavad väljakutsed" põhimõtteid ja sätteid,

TÕDEDES siinkohal, et Moldova Vabariigi sõltumatuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse toetamine aitab kaasa rahu ja stabiilsuse tagamisele Kesk- ja Ida-Euroopas ning kogu Euroopa mandril,

KINNITADES ühenduse ja selle liikmesriikide ning Moldova Vabariigi ühinemist Euroopa energiaharta ja 1993. aasta aprilli Luzerni konverentsi deklaratsiooniga,

OLLES VEENDUNUD, kui tähtis on õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste, eelkõige rahvusvähemuste inimõiguste austamine, mitmeparteilise süsteemi ja vabade ja demokraatlike valimiste sisseeadmine ning majanduse piirangutest vabastamine turumajanduse saavutamiseks,

TUNNUSTADES Moldova Vabariigi pingutusi selliste poliitiliste ja majanduslike süsteemide loomisel, mis austavad õigusriigi põhimõtet ja inimõigusi, sealhulgas rahvusvähemuste õigusi, ja asjaolu, et Moldova Vabariigis toimib vabade ja demokraatlike valimistega mitmeparteiline süsteem ja toimub majanduse vabastamine piirangutest,

USKUEDES, et käesoleva partnerlus- ja koostöölepingu täielik rakendamine eeldab ja toetab Moldova Vabariigi poliitika, majanduse ja õiguse ümberkujundamise jätkumist ja lõpuleviimist ning koostööks vajalike tingimuste loomist, eeskätt CSCE Bonni kohtumise järeldusi silmas pidades,

SOOVIDES ergutada käesoleva lepinguga reguleeritud valdkondades piirkondlikku koostööd naaberriikidega, et suurendada heaolu ja stabiilsust selles piirkonnas,

SOOVIDES alustada ja arendada korrapäraselt poliitilist dialoogi vastastikust huvi pakkuvates kahepoolsetes ja rahvusvahelistes küsimustes,

VÕTTES ARVESSE ühenduse soovi pakkuda vajaduse korral majanduskoostööd ja tehnilist abi,

PIDADES SILMAS lepingu kasulikkust, sest see soodustab Moldova Vabariigi ning Euroopa ja selle lähipiirkondade laiema koostööruumi järkjärgulist vastastikust lähenemist ning Moldova Vabariigi järkjärgulist ühinemist avatud rahvusvahelise kaubandussüsteemiga,

ARVESTADES lepinguosaliste kohustust liberaliseerida kaubandus üldises tolli- ja kaubanduskokkuleppes (GATT) sisalduvate põhimõtete kohaselt,

TERVITADES JA TUNNUSTADES Moldova Vabariigi pingutuste tähtsust, mille eesmärk on üleminek riikliku kaubanduse ja ühtse juhtimisega plaanimajandusele turumajandusele,

OLLES TEADLIK vajadusest parandada äritegevust ja investeringuid mõjutavaid tingimusi ning ettevõtluse, tööjõu, teenuste osutamise ja kapitali liikumisega seotud tingimusi,

OLLES VEENDUNUD, et käesoleva lepinguga luuakse uued tingimused lepinguosaliste vahelisteks majandussuheteks ning eelkõige kaubanduse ja investeerimise arenguks, mis on majanduse ümberkujundamisel ja tehnoloogia ajakohastamisel hädavajalik,

SOOVIDES alustada keskkonnakaitse alal tihedat koostööd, võttes arvesse lepinguosaliste omavahelist sõltuvust selles valdkonnas,

SOOVIDES edendada kultuurikoostööd ja parandada teabevahetust

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES.

Artikkel 1

Käesolevaga pannakse alus partnerlusele ühelt poolt ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahel. Selle partnerluse eesmärgid on järgmised:

- luua sobiv raamistik lepinguosaliste vahelisele poliitilisele dialoogile, mis võimaldab arendada poliitilisi suhteid,
- edendada lepinguosaliste vahel kaubandust, investeerimist ja üksmeelseid majandussuhteid, et seeläbi soodustada nende majanduse püsivat arengut,
- panna alus õigus-, majandus-, sotsiaal-, rahandus- ja kultuurikoostööle,
- toetada Moldova Vabariigi pingutusi oma demokraatia tugevdamisel, majanduse arendamisel ja turumajandusele ülemineku lõpuleviimisel.

I JAOTIS

ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 2

Demokraatia, rahvusvahelise õiguse põhimõtete ja eelkõige Helsingi lõppaktis ja Pariisi uue Euroopa hartas määratletud inimõiguste ning turumajanduse põhimõtete, sealhulgas CSCE Bonni kohtumise dokumentides avaldatud põhimõtete austamine on lepinguosaliste sise- ja välispoliitika alus ning partnerluse ja käesoleva lepingu oluline osa.

edasiarendamist, et luua nendevaheline vabakaubanduspiirkond, ja seda eeskätt siis, kui Moldova Vabariik on majanduse ümberkujundamisel saavutanud edu. Artiklis 82 nimetatud koostöönõukogu võib anda lepinguosalistele selliseks edasiarendamiseks soovitusi. Selline edasiarendamine toimub üksnes lepinguosaliste vahelisel kokkuleppel kooskõlas kummagi asjakohaste menetlustega. 1998. aastal peavad lepinguosalistes teineteisega nõu, kas asjaolud, eelkõige Moldova Vabariigi edusammud turumajandusliku ümberkujundamise alal ja Moldovas sel ajal valitsevad majandustingimused, võimaldavad alustada läbirääkimisi vabakaubanduspiirkonna loomiseks.

Artikkel 3

Lepinguosalised leiavad, et heaolu ja stabiilsuse tagamiseks endise Nõukogude Liidu piirkonnas peaksid Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu lagunemisel tekkinud uued sõltumatud riigid (edaspidi "sõltumatud riigid") jätkama ja arendama omavahelist koostööd Helsingi lõppakti põhimõtete ning rahvusvahelise õiguse kohaselt ja heanaaberlike suhete vaimus, ning püüavad seda protsessi igati soodustada.

Artikkel 5

Lepinguosalised kohustuvad vastastikusel nõusolekul ühiselt vaatama, milliseid muudatusi tuleks lepingus teha asjaolude muutumise, eelkõige Moldova Vabariigi GATTiga ühinemisest tuleneva olukorra tõttu. Esimene läbivaatamine toimub kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist või siis, kui Moldova Vabariik ühineb GATTiga, olenevalt sellest, kumb ajahetk saabub varem.

Artikkel 4

Lepinguosalised kohustuvad kaaluma käesoleva lepingu asjakohaste jaotiste, eelkõige III jaotise ja artikli 48

II JAOTIS

POLIITILINE DIALOOG

Artikkel 6

Lepinguosalised alustavad korrapärast poliitilist dialoogi, mida nad kavatsevad arendada ja süvendada. See täiendab ja tugevdab ühenduse ja Moldova Vabariigi vastastikust lähenemist, toetab Moldovas toimuvaid poliitika ja majanduse muutusi ning soodustab uute koostöövormide loomist. Poliitiline dialoog

- tugevdab Moldova Vabariigi sidemeid ühenduse ja seeläbi kõikide demokraatlike riikidega. Käesoleva lepingu abil saavutatav majanduslik lähenemine tihendab poliitilisi suhteid,
- toob kaasa seisukohtade olulise ühtlustumise vastastikust huvi pakkuvates rahvusvahelistes küsimustes, mis suurendab julgeolekut ja stabiilsust,
- näeb ette, et lepinguosalisel püüavad teha koostööd Euroopa stabiilsuse ja julgeoleku tugevdamise, demokraatia põhimõtete järgimise, inimõiguste, eelkõige rahvusvähemuste inimõiguste austamise ja edendamise alal ning peavad vajaduse korral asjakohastes küsimustes nõu.

Artikkel 7

Ministrite tasandil toimub poliitiline dialoog koostöönõukogus ja vastastikusel kokkuleppel ka mujal.

Artikkel 8

Lepinguosalised kasutavad poliitiliseks dialoogiks ka muid võimalusi ja vahendeid, eelkõige järgmisi:

- korrapärased kohtumised kõrgemate ametnike tasandil ühenduse ja Moldova Vabariigi esindajate vahel,
- lepinguosaliste vaheliste diplomaatiliste kanalite täielik kasutamine, sealhulgas asjakohased kahe- ja mitmepoolsed sidemed, näiteks kohtumised Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja CSCE raames ja mujal,
- teabevahetus vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, mis käsitlevad poliitilist koostööd Euroopas,
- kõik muud vahendid, mis võivad soodustada poliitilise dialoogi süvendamist ja arendamist.

Artikkel 9

Parlamendi tasandil toimub poliitiline dialoog artikliga 87 loodavas parlamentaarses koostöökomitees.

III JAOTIS

KAUBAVAHETUS

Artikkel 10

1. Kõikides valdkondades kohtlevad lepinguosalisel teineteist enamsoodustuskorras järgmistes küsimustes:

- impordi- ja ekspordimaksud ja tollimaksud, kaasa arvatud nende tollimaksude ja maksude kogumise kord,
- tollivormistuse, transiidi, ladude ja ümberlaadimisega seotud sätted,
- maksud ja muud riigisiseseid lõivud, mida otse või kaude kohaldatakse importkaupade suhtes,
- makseviisid ja selliste maksete ülekanded,

— eeskirjad, mis käsitlevad kaupade müüki, ostu, vedu, turustamist ja kasutamist siseturul.

2. Lõike 1 sätteid ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- a) soodustuste suhtes, mis on antud eesmärgiga luua tolliliit või vabakaubanduspiirkond või sellise liidu või piirkonna loomise tõttu;
- b) soodustuste suhtes, mis on antud teatavatele riikidele GATTi ja muude arengumaid soodustavate rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt;
- c) soodustuste suhtes, mis on antud naaberriikidele piiriliikluse hõlbustamiseks.

3. Üleminekuajal, mis lõpeb Moldova Vabariigi ühinemisel GATTiga või 31. detsembril 1998, sõltuvalt sellest, kumb kuu-päev saabub varem, ei kohaldata lõike 1 ja artikli 11 lõike 3 sätteid I lisas määratletud soodustuste suhtes, mida Moldova Vabariik annab teistele sõltumatutele riikidele alates käesoleva lepingu jõustumiskuupäevale eelnevast päevast.

Artikkel 11

1. Lepinguosalised leiavad üksmeelselt, et kauba vaba transiidi põhimõtte on käesoleva lepingu eesmärkide saavutamise oluline eeltingimus.

2. Seoses sellega näeb kumbki lepinguosaline ette teise lepinguosalise tolliterritooriumilt pärinevate või sinna suunduvate kaupade piiranguteta transiidi läbi oma territooriumi või selle kaudu.

3. Lepinguosaliste vahel kohaldatakse GATTi V artikli lõigete 2–5 sätteid.

4. Käesoleva artikli eeskirjad ei piira teatavate valdkondadega, eelkõige veondusega, või lepinguosaliste vahel kokkulepitud toodete seotud erieeskirjade kohaldamist.

Artikkel 12

Ilma et see piiraks õigusi ja kohustusi, mis tulenevad mõlemat lepinguosalist siduvatest rahvusvahelistest kaupade ajutise impordi konventsioonidest, vabastab kumbki lepinguosaline lisaks sellele teise lepinguosalise ajutiselt imporditud kaupade impordimaksudest ja tollimaksudest oma õigusaktide kohaselt sellistel juhtudel ja sellises korras, mis on sätestatud mõnes muus asjakohases teda siduvas rahvusvahelises konventsioonis. Arvesse võetakse tingimusi, mille alusel asjaomane lepinguosaline on sellisest konventsioonist tulenevad kohustused võtnud.

Artikkel 13

Moldova Vabariigist või ühendusest pärinevaid kaupu imporditakse vastavalt ühendusse või Moldovasse koguseliste piiranguteta, ilma et see piiraks käesoleva lepingu artiklite 17, 20 ja 21 ja II lisa sätete ning Hispaania ja Portugali Euroopa Ühendusega ühinemise akti artiklite 77, 81, 244, 249 ja 280 kohaldamist.

Artikkel 14

1. Ühe lepinguosalise territooriumilt teise lepinguosalise territooriumile imporditud toodete suhtes ei kohaldata otseselt ega

kaudselt muid riigisiseseid makse ega riigisiseseid lõive kui need, mida kohaldatakse otseselt või kaudselt samasuguste kodumaiste toodete suhtes.

2. Lisaks sellele võimaldatakse nendele toodetele nende riigisisest müüki, müügiks pakkumist, ostu, vedu, turustamist või kasutamist käsitlevate õigusnormide ja nõuete osas vähemalt sama soodsad tingimused kui samasugustele omamaistele toodetele. Käesoleva lõike sätteid ei takista kohaldamast diferentseeritud riigisiseseid veomakse, mis põhinevad eranditult veovahendite majanduslikul toimimisel ja mitte toote päritolul.

Artikkel 15

Lepinguosaliste vahel kohaldatakse *mutatis mutandis* järgmisi GATTi artikleid:

- i) VII artikli lõiked 1, 2, 3, 4a, 4b, 4d ja 5;
- ii) VIII artikkel;
- iii) IX artikkel;
- iv) X artikkel.

Artikkel 16

Lepinguosaliste omavahelises kaubavahetuses kasutatakse turuhindu.

Artikkel 17

1. Kui mõnda toodet imporditakse ühe lepinguosalise territooriumile sellistes suurendatud kogustes või sellistel tingimustel, et see oluliselt kahjustab või ähvardab oluliselt kahjustada samasuguste või otseselt konkureerivate toodete kodumaised tootjaid, võib sõltuvalt asjaoludest kas ühendus või Moldova Vabariik võtta asjakohaseid meetmeid järgmises korras ja järgmiste tingimuste kohaselt.

2. Enne meetmete võtmist või lõike 4 kohastel juhtudel võimalikult kiiresti pärast nende võtmist esitab sõltuvalt asjaoludest kas ühendus või Moldova Vabariik koostöökomiteele kogu asjakohase teabe, et leida mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.

3. Kui nõupidamise tulemusena ei jõua lepinguosalised olukorra vältimise meetmetes kokkuleppele 30 päeva jooksul pärast koostöökomitee poole pöördumist, võib nõupidamist taotlenud lepinguosaline piirata asjakohaste toodete importi sellises ulatuses ja niikaua, kui on vaja kahju vältimiseks või heastamiseks, või võtta muid sobivaid meetmeid.

4. Kriitilistes olukordades, kus viivitamine põhjustaks raskesti heastatavat kahju, võivad lepinguosalisel võtta meetmeid enne nõupidamist tingimusel, et nõupidamise ettepanek tehakse kohe pärast selliste meetmete võtmist.

5. Käesoleva artikli kohaste meetmete väljavalimisel eelistavad lepinguosalisel neid, mis segavad käesoleva lepingu eesmärkide saavutamist kõige vähem.

Artikkel 18

Käesolev jaotis, eelkõige artikkel 17, ei piira ega mõjuta kumbagi lepinguosalist dumpinguvastaste või tasakaalustavate meetmete võtmisel GATTi VI artikli, GATTi VI artikli rakendamise lepingu, GATTi VI, XVI ja XXIII artikli tõlgendamise ja kohaldamise kokkuleppe või asjakohaste riigisestse õigusaktide kohaselt.

Dumpingu või toetustega seotud juurdluste puhul kohustub kumbki lepinguosaline teise lepinguosalise esildised läbi vaatama ja teatama asjast huvitatud osapooltele tähtsad asjaolud ja kaalutlused, mille põhjal tuleb teha lõplik otsus. Enne lõplike dumpinguvastaste ja tasakaalustavate tollimaksude kehtestamist teevad lepinguosalisel kõik endast oleneva, et leida küsimusele konstruktiivne lahendus.

Artikkel 19

Käesolev leping ei välista selliste impordi-, ekspordi- või transiidikeeldude või -piirangute kohaldamist, mis on õigustatud kõlbluse, avaliku korra või julgeoleku seisukohast või seoses inimeste, loomade või taimede tervise ja elu, loodusvarade, rahvuslike kunsti-, ajaloo- või muinasväärtuste kaitsmisega või intellektuaal-, tööstus- või kaubandusomandi kaitsmisega või

kulda ja hõbedat käsitlevate eeskirjadega. Sellised keelud või piirangud ei kujuta endast siiski meelevaldse diskrimineerimise vahendit ega lepinguosaliste vahelise kaubanduse varjatud piiramist.

Artikkel 20

Käesolevat jaotist ei kohaldata kaupade koondnomenklatuuri gruppidesse 50–63 kuuluvate tekstiiltoodetega kauplemise suhtes. Nende toodetega kauplemist korraldab eraldi leping, mis parafeeriti 14. mail 1993 ja mida kohaldatakse ajutiselt alates 1. jaanuarist 1993.

Artikkel 21

1. Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepinguga hõlmatud toodetega kauplemist korraldatakse käesoleva jaotise sätetega, välja arvatud artikkel 13.

2. Asutatakse söe- ja teraseküsimumste siderühm, kuhu kuuluvad ühelt poolt ühenduse ja teiselt poolt Moldova Vabariigi esindajad.

Siderühm vahetab korrapäraselt teavet kõikide lepinguosalisel huvitavate söe- ja teraseküsimumste kohta.

Artikkel 22

Tuumamaterjalidega kaubeldakse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu sätete kohaselt. Vajaduse korral kaubeldakse tuumamaterjalidega Euroopa Aatomienergiaühenduse ja Moldova Vabariigi vahel sõlmitava erilepingu sätete kohaselt.

IV JAOTIS

ÄRITEGEVUST JA INVESTEERIMIST KÄSITLEVAD SÄTTED

I PEATÜKK

TÖÖTINGIMUSED

Artikkel 23

1. Kui liikmesriigis kohaldatavatest õigusaktidest, tingimustest ja korrast ei tulene teisiti, püüavad ühendus ja liikmesriigid tagada, et töö- ja palgatingimuste osas ning töölt vabastamisel liikmesriigi territooriumil seaduslikult töötavaid Moldova kodanikke ei

diskrimineerita nende kodakondsuse alusel, võrreldes liikmesriigi kodanikega.

2. Kui Moldova Vabariigis kohaldatavatest õigusaktidest, tingimustest ja korrast ei tulene teisiti, püüab Moldova tagada, et töö- ja palgatingimuste osas ning töölt vabastamisel Moldova Vabariigi territooriumil seaduslikult töötavaid liikmesriigi kodanikke ei diskrimineerita nende kodakondsuse alusel, võrreldes Moldova kodanikega.

Artikkel 24

Sotsiaalkindlustuse kooskõlastamine

Lepinguosalised sõlmivad lepinguid, et vastu võtta

- i) sätted, mida on vaja liikmesriigi territooriumil seaduslikult töötavate Moldova kodanikest töötajate suhtes kohaldatavate sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamiseks, kui liikmesriigis kohaldatavatest tingimustest ja üksikasjalikest eeskirjadest ei tulene teisiti. Nende sätetega tagatakse eelkõige, et
- selliste töötajate kõik kindlustus-, töötamis- ja elamispeerioidid eri liikmesriikides liidetakse vanaduse, invaliidsuse ja surma puhul makstavate pensionide ning nende töötajate ravikindlustuse arvestamisel,
 - kõiki vanaduse, surma, tööõnnetuste, kutsehaiguste või viimasest kahest tuleneva invaliidsusega seotud hüvitisi, välja arvatud mitteosamakselised erihüvitised, võib vabalt üle kanda hüvitisi välja maksva liikmesriigi või liikmesriikide õigusaktide põhjal kohaldatava kursi alusel;
- ii) sätted, mida on vaja Moldova Vabariigis seaduslikult töötavate liikmesriigi kodanikest töötajate kohtlemiseks punkti i teises taandes piiritletuga samal viisil, kui Moldovas kohaldatavatest tingimustest ja üksikasjalikest eeskirjadest ei tulene teisiti.

Artikkel 25

Artikli 24 kohaselt võetavad meetmed ei mõjuta õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Moldova Vabariiki ja liikmesriike ühendavatest kahepoolsetest lepingutest, kui nende lepingutega nähakse ette Moldova või liikmesriikide kodanike soodsam kohtlemine.

Artikkel 26

Koostöönõukogu uurib, milliseid ühismeesmeid saab võtta ebaseadusliku sisserände takistamiseks, võttes arvesse tagasivõtmise põhimõtet ja tavasid.

Artikkel 27

Koostöönõukogu uurib võimalusi parandada ettevõtjate töötingimusi kooskõlas lepinguosaliste rahvusvaheliste kohustuste, sealhulgas CSCE Bonni kohtumise dokumendis sätestatud kohustustega.

Artikkel 28

Koostöönõukogu annab soovitusi artiklite 23, 26 ja 27 rakendamiseks.

II PEATÜKK

ÄRIÜHINGUTE ASUTAMIST JA TEGEVUST KÄSITLEVAD TINGIMUSED

Artikkel 29

1. a) Ühendus ja selle liikmesriigid võimaldavad Moldova Vabariigi äriühingutele oma territooriumil vähemalt sama soodsaid asutamistingimusi kui mis tahes kolmanda riigi äriühingutele, järgides seejuures oma õigusnorme.
- b) Ilma et see piiraks IV lisas loetletud reservatsioonide kohaldamist, võimaldavad ühendus ja selle liikmesriigid nende territooriumil asutatud Moldova äriühingute tütarettevõtjatele vähemalt sama soodsaid tegevustingimusi kui ühenduse äriühingutele, järgides seejuures oma õigusnorme.
- c) Ühendus ja selle liikmesriigid võimaldavad nende territooriumil asutatud Moldova Vabariigi äriühingute filiaalidele vähemalt sama soodsaid tegevustingimusi kui mis tahes kolmanda riigi äriühingute filiaalidele, järgides seejuures oma õigusnorme.
2. a) Ilma et see piiraks V lisas loetletud reservatsioonide kohaldamist, võimaldab Moldova Vabariik ühenduse äriühingutele oma territooriumil vähemalt sama soodsaid asutamistingimusi kui oma või mis tahes kolmanda riigi äriühingutele, olenevalt sellest, mis on soodsam, järgides seejuures oma õigusnorme.
- b) Moldova Vabariik võimaldab tema territooriumil asutatud ühenduse äriühingute tütarettevõtjatele ja filiaalidele vähemalt sama soodsaid tegevustingimusi kui vastavalt oma äriühingutele või filiaalidele või vastavalt mis tahes kolmanda riigi äriühingutele või filiaalidele, olenevalt sellest, mis on soodsam, järgides seejuures oma õigusnorme.

3. Lõigete 1 ja 2 sätteid ei saa kasutada selleks, et hoiduda täitmast lepinguosalise selliseid õigusnorme, mida kohaldatakse selle lepinguosalise territooriumil asutatud teise lepinguosalise äriühingute tütarettevõtjate juurdepääsu suhtes teatavatele sektoritele või tegevustele.

Lõigete 1 ja 2 kohaselt koheldakse äriühinguid, mis on asutatud ühenduses või Moldova Vabariigis käesoleva lepingu jõustumise päeval, ja äriühinguid, mis on asutatud pärast seda.

Artikkel 30

1. Artikli 29 sätteid ei kohaldata õhu-, sisevee- ega meretranspordi suhtes, ilma et see piiraks artikli 101 kohaldamist.

2. Mõlemad lepinguosalsed lubavad teise lepinguosalise laevandusettevõtjatel, kes osutavad rahvusvahelisi mereveeteenuseid, kaasa arvatud osaliselt merel toimuvad ühendveod, arendada oma territooriumil allpool nimetatud äritegevust kas tütarettevõtja või filiaali vormis, võimaldades vähemalt sama soodsaid asutamise- ja tegevustingimusi kui need, mida võimaldatakse oma äriühingutele või mõne kolmanda riigi äriühingu tütarettevõtjale või filiaalile, sõltuvalt sellest, millised tingimused on soodsamad.

Silmas on peetud järgmisi tegevusi, kuid nende loetelu pole ammendav:

- a) meretransporditeenuste ja sellega seotud teenuste turustamine ja müük vahetult klientidele pakkumise tegemisest arve esitamiseni, sõltumata sellest, kas neid teenuseid osutab või pakub teenuse osutaja ise või selline teenuse osutaja, kellega teenuse müüjal on püsivad ärisuhted;
- b) igasuguste transporditeenuste ja nendega seotud teenuste, sealhulgas ühendveoteenuste pakkumiseks vajalike sisemaatransporditeenuste, eelkõige sisevee-, maantee- ja raudteetransporditeenuste ostmine ja kasutamine enda huvides või oma klientide nimel (ja edasimüük oma klientidele);
- c) veo- ja tollidokumentide või muude veetavate kaupade päritolu ja laadiga seotud dokumentide koostamine;

d) äriteabe andmine igasugusel viisil, sealhulgas arvutipõhised teabesüsteemid ja elektrooniline andmevahetus (kui telekommunikatsiooniga seotud mittediskrimineerivatest piirangutest ei tulene teisiti);

e) ärisuhete loomine kohalike laevandusettevõtjatega, sealhulgas osalemine äriühingu aktsiakapitalis ja kohapeal palgatavate inimeste tööle võtmine (välismaalastest töötajate puhul käesoleva lepingu asjakohaste sätete järgi);

f) äriühingute nimel tegutsemine, korraldades vajaduse korral laevade sadamaskäike või lasti vastuvõtmist.

Artikkel 31

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *ühenduse äriühing* või *Moldova äriühing* – äriühing, mis on asutatud vastavalt liikmesriigi või Moldova Vabariigi õigusaktide kohaselt ja mille registrijärgne asukoht või juhatuse asukoht või põhitegevuskoht on vastavalt ühenduse või Moldova Vabariigi territooriumil. Liikmesriigi või Moldova Vabariigi õigusaktide kohaselt asutatud äriühingut, kellel on vastavalt ühenduse või Moldova Vabariigi territooriumil üksnes registrijärgne asukoht, käsitletakse siiski vastavalt ühenduse või Moldova äriühinguna, kui tema tegevus on tegelikult ja pidevalt seotud vastavalt ühe liikmesriigi või Moldova Vabariigi majandusega;

b) *äriühingu tütarettevõtja* – esimesena nimetatud äriühingu tegeliku kontrolli all olev äriühing;

c) *äriühingu filiaal* – äriüksus, mis ei ole iseseisev juriidiline isik, kuid on laadilt püsiv, näiteks emaettevõtja laiendus, millel on oma juhtkond ja vahendid äritehingute tegemiseks kolmandate isikutega nii, et viimased, kuigi teades, et vajaduse korral on olemas õiguslik side emaettevõtjaga, mille peakontor asub välismaal, ei pea suhtlema otse kõnealuse emaettevõtjaga, vaid võivad teha tehinguid nimetatud laienduseks oleva äriüksusega;

d) *asutamine* – punktis a nimetatud ühenduse või Moldova äriühingu õigus alustada majandustegevust, asutades tütarettevõtjaid ja filiaale vastavalt Moldova Vabariigis või ühenduses;

- e) *tegevus* – majandustegevus;
- f) *majandustegevus* – tööstuslik, kaubanduslik ja kutsealane tegevus.

Rahvusvaheliste merevedude, sealhulgas osaliselt merel toimuvate ühendvedude puhul kohaldatakse käesoleva ja III peatüki sätteid ka vastavalt väljaspool ühendust või Moldova Vabariiki asuvate liikmesriigi või Moldova kodanike suhtes ning väljaspool ühendust või Moldova Vabariiki asutatud ja vastavalt liikmesriigi või Moldova kodanike kontrollitavate laevandusettevõtjate suhtes, kui nende laevad on registreeritud vastavalt selles liikmesriigis või Moldova Vabariigis kooskõlas asjakohaste õigusaktidega.

Artikkel 32

1. Käesoleva lepingu muudest sätetest hoolimata ei takistata lepinguosalist võtmast meetmeid järelevalvekaalutlustel, sealhulgas investorite, hoiustajate, kindlustusvõtjate või nende isikute kaitseks, kelle suhtes finantsteenuse osutajal on usalduskohustus, või rahandussüsteemi terviklikkuse ja stabiilsuse tagamiseks. Kui sellised meetmed on vastuolus käesoleva lepingu sätetega, ei või neid kasutada selleks, et lepinguosaline saaks hoiduda lepingujärgsete kohustuste täitmisest.

2. Käesoleva lepingu sätteid ei tõlgendata nii, nagu oleks lepinguosaline kohustatud avalikustama üksik klientide äritegevuse ja kontodega seotud teavet või avalik-õiguslike isikute valduses olevat salajast või ärisaladuse alla kuuluvat teavet.

Artikkel 33

Käesoleva lepingu sätted ei takista kumbagi lepinguosalist kohaldamast meetmeid, mida on vaja, et vältida käesoleva lepingu sätetele toetudes kõrvalehoidumist lepinguosalise meetmetest, mis on seotud kolmandate riikide pääsuga tema turgudele.

Artikkel 34

1. Olenemata I peatüki sätetest on vastavalt Moldova Vabariigi või ühenduse territooriumil asutatud ühenduse või Moldova äriühingul õigus vastuvõtjariigis kehtivate õigusnormide alusel

vastavalt Moldova Vabariigi või ühenduse territooriumil tööle võtta või lasta oma tütarettevõtjal või filiaalil tööle võtta töötajaid, kes on vastavalt ühenduse liikmesriigi või Moldova kodanikud, tingimusel et need töötajad on lõikes 2 määratletud võtmeisikud ja neid võtavad tööle üksnes äriühingud või tütarettevõtjad või filiaalid. Nende töötajate elamis- ja tööloba hõlmab üksnes ajavahemikku, milleks neid on tööle võetud.

2. Eespool nimetatud äriühingute, edaspidi "organisatsioonid", võtmeisikud on punktis c määratletud "äriühingusiseselt üleviidavad isikud", kes kuuluvad järgmisse liigitusse, tingimusel et organisatsioon on juriidiline isik ja et asjaomased isikud on olnud selle teenistuses või selle aktsionärid (v.a enamusaktsionärid) vähemalt üleviimisele vahetult eelnenu aastat:

a) organisatsioonis juhtival kohal töötavad isikud, kes peaausjalikult juhivad ettevõtet ja kelle tegevust äriühingu juhatus või aktsionärid või samalalaadne organ jälgib (jälgivad) või juhivad (juhivad) ning kelle pädevuses on

— ettevõtte, selle osakonna või allüksuse juhtimine,

— teiste järelevalve-, kutse- või juhtimistegevusega seotud töötajate järelevalve ja kontroll,

— isiklikult töötajate töölevõtmine ja töölt vabastamine või soovitude andmine nende palkamiseks, vabastamiseks või muu tööjõuga seotud tegevus;

b) organisatsioonis töötavad isikud, kellel on ettevõtte tegevuse, uurimisseadmete, töövõtete või juhtimise seisukohalt olulisi harukordseid teadmisi. Selliste teadmiste hindamisel võib lisaks ettevõttes vajalikele teadmistele arvesse võtta selliseks tööks või tegevuseks vajalikke erialaoskusi, mis eeldavad tehnilisi eriteadmisi, kaasa arvatud kuulumine töötajate hulka, kelle erialal on nõutav luba;

c) *äriühingusiseselt üleviidav isik* – füüsiline isik, kes töötab organisatsioonis ühe lepinguosalise territooriumil ja kes viiakse seoses majandustegevusega ajutiselt üle teise lepinguosalise territooriumile; asjaomasel organisatsioonil peab olema põhitegevuskoht lepinguosalise territooriumil ja isik tuleb üle viia selle organisatsiooni ettevõttesse (filiaali, tütarettevõttesse), kelle majandustegevus teise lepinguosalise territooriumil on sisuliselt samasugune.

Artikkel 35

1. Lepinguosalisel teevad kõik endast oleneva, et vältida selliseid meetmeid või samme, mis kitsendavad teineteise äriühingute asutamise- ja tegevustingimusi, võrreldes käesoleva lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga.

2. Käesoleva artikli sätted ei piira artikli 43 sätete kohaldamist: artikli 43 alla kuuluvaid olukordi reguleerivad üksnes nimetatud artikli sätted.

3. Partnerluse ja koostöö vaimus tegutsedes ning artikli 50 sätteid silmas pidades teatab Moldova Vabariigi valitsus ühendusele oma kavatsustest esitada või vastu võtta selliseid uusi õigusaktide eelnõusid, mis käesoleva lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga võrreldes võivad kitsendada ühenduse äriühingute tütarettevõtjate ja filiaalide asutamise- ja tegevustingimusi Moldova Vabariigis. Ühendus võib nõuda Moldova Vabariigilt selliste õigusaktide eelnõude edastamist ja neid käsitleva nõupidamise alustamist.

4. Kui Moldova Vabariigis kehtestatakse uued õigusaktid kitsendaksid tema territooriumil ühenduse äriühingute asutamistingimusi ja nende äriühingute tütarettevõtjate ja filiaalide tegevustingimusi, võrreldes lepingu allakirjutamisele eelnenud päevaga, ei kohaldata neid õigusakte kolme aasta jooksul nende tütarettevõtjate ja filiaalide suhtes, mis olid asjakohase õigusakti jõustumiskuupäevaks Moldova Vabariigis juba asutatud.

III PEATÜKK

TEENUSTE PIIRIÜLENE OSUTAMINE ÜHENDUSE JA MOLDOVA VABARIIGI VAHEL

Artikkel 36

1. Lepinguosalisel kohustuvad käesoleva peatüki sätete kohaselt astuma vajalikke samme, et järk-järgult lubada teenuseid piiriülevalt osutada ühenduse ja Moldova äriühingutel, kes asuvad teise lepinguosalise territooriumil kui teenuse tarbija, võttes arvesse lepinguosaliste teenindussektori arengut.

2. Koostöönõukogu annab soovitusi lõike 1 rakendamiseks.

Artikkel 37

Lepinguosalisel teevad koostööd, et arendada Moldova Vabariigis turule orienteeritud teenindusvaldkondi.

Artikkel 38

1. Lepinguosalisel kohustuvad tõhusalt kohaldama põhimõtet, mis tagab kaubanduslikel alustel toimuva piiramatu juurdepääsu rahvusvahelisele mereveoturule ja mereliiklusele.

a) Eespool esitatud säte ei piira käesoleva lepingu ühe või teise osalise suhtes kohaldatavaid õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonist liinilaevanduskonverentsile antud toimumisjuhendi kohta. Liinid, mis ei kuulu konverentsi liikmete hulka, võivad konkureerida konverentsi liikmetega tingimusel, et nad järgivad kaubanduslikel alustel toimuva ausa konkurentsi põhimõtet.

b) Lepinguosalisel kinnitavad oma tahet luua vaba konkurentsi keskkond, mis on puist- ja vedellastivedude oluline tunnusjoon.

2. Lõike 1 põhimõtete kohaldamisel lepinguosalisel

a) ei kohalda alates käesoleva lepingu jõustumisest ühenduse liikmesriikide ja endise Nõukogude Liidu vaheliste kahepoolsete lepingute lastijaotussätteid;

b) ei kehtesta edaspidi kahepoolsetes lepingutes kolmandate riikidega lastijaotusklausleid, välja arvatud erandjuhtudel, mil emma-kumma käesoleva lepingu osalise liinilaevandusettevõtjatel ei oleks teisiti enam võimalik osaleda asjaomasesse kolmandasse riiki suunduvatel või sealt lähtuvatel vedudel;

c) keelavad edaspidi lastijaotuskokkulepete sõlmimise puist- ja vedellastivedusid käsitlevates kahepoolsetes lepingutes;

d) kaotavad käesoleva lepingu jõustumisel kõik ühepoolsete meetmed ning haldus-, tehnilised ja muud takistused, mille võib olla piirav või diskrimineeriv mõju rahvusvaheliste mere- ja maanteediteenuste vabale osutamisele.

Muu hulgas võimaldavad lepinguosalisel teise lepinguosalise kodanike või äriühingute kasutuses olevatele laevadele rahvusvahelisele kaubandusele avatud sadamatele juurdepääsul, nende sadamate infrastruktuuride ja abiteenuste kasutamisel ja sellega seotud tasude, maksude ja tolliteenuste osas ning kaikohtade ja peale- ja mahalaadimisvahendite kasutamisel vähemalt sama soodsaid tingimusi kui oma laevadele.

3. Ühenduse kodanikud ja äriühingud, kes osutavad rahvusvahelisi meretransporditeenuseid, võivad vabalt osutada rahvusvahelisi mere- ja jõetransporditeenuseid Moldova Vabariigi siseveekogudel ja vastupidi.

Artikkel 39

Et tagada lepinguosaliste vahelise veonduse kooskõlaline areng, mis on kohandatud nende kaubandusvajadustele, võivad artiklis 96 määratletud lepinguosalisel pärast käesoleva lepingu jõustumist ja nõupidamisi sõlmida vajaduse korral erilepinguid, mis käsitlevad vastastikuse turulepääsu ja teenuste osutamise tingimusi maantee-, raudtee- ja sisevee- ning vajaduse korral õhutranspordis.

IV PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 40

1. Käesoleva jaotise sätteid kohaldatakse piirangutega, mis on õigustatud avaliku korra või julgeoleku või rahvatervise seisukohalt.

2. Neid ei kohaldata tegevuse suhtes, mis on emma-kumma asjaomase lepinguosalise territooriumil kas või juhuti seotud avaliku võimu teostamisega.

Artikkel 41

Käesoleva jaotise kohaldamisel ei takista käesoleva lepingu sätteid lepinguosalisel kohaldamast oma õigusnorme, mis käsitlevad füüsiliste isikute riiki sisenemist, seal viibimist ja töötamist, töötingimusi, elamaasumist ja teenuste osutamist, tingimusel et sellega ei kaotata ega vähendata soodustusi, mida lepinguosalisel on õigus käesoleva lepingu erisätte alusel saada. Nimetatud sätte ei piira artikli 40 kohaldamist.

Artikkel 42

Moldova ja ühenduse äriühingute ühiselt kontrollitavate ja nende ainuomanduses olevate äriühingute suhtes kohaldatakse samuti II–IV peatüki sätteid.

Artikkel 43

Tingimused, mida üks lepinguosaline võimaldab teisele käesoleva lepingu alusel, ei või alates päevast, millest jääb üldisest

teenuskaubanduse kokkuleppest (GATS) tulenevate kohustuste jõustumise kuupäevani üks kuu, olla GATSiga hõlmatud valdkondade ja meetmete osas soodsamad kui tingimused, mida selline esimene lepinguosaline võimaldab GATSi sätete kohaselt ja mis kehtivad iga teenindusvaldkonna, allvaldkonna ja teenindusviisi kohta.

Artikkel 44

II–IV peatüki kohaldamisel ei võeta arvesse tingimusi, mida ühendus, selle liikmesriigid või Moldova Vabariik võimaldavad majandusintegratsiooni lepingutest tulenevate kohustuste alusel GATSi V artikli põhimõtete kohaselt.

Artikkel 45

1. Käesoleva jaotise sätete kohaselt võimaldatavat enamsoodustusrežiimi ei kohaldata maksusoodustuste suhtes, mida lepinguosalisel teevad või kavatsevad tulevikus teha topeltmaksustamise vältimise lepingute või muude maksukokkulepete alusel.

2. Käesolevas jaotises sätestatud ei tõlgendata nii, nagu takistaks see lepinguosalisel võtmast või rakendamast meetmeid, mille eesmärk on takistada topeltmaksustamise vältimiseks sõlmitud lepingute maksustamissätetest ja muudest maksukokkulepete või riigisisese maksuseaduse kohast maksudest kõrvalehoidumist või nende maksude vältimist.

3. Käesolevas jaotises sätestatud ei tõlgendata nii, nagu takistaks see liikmesriikidel või Moldova Vabariigil oma asjakohaste maksualaste õigusaktide kohaldamisel tegemast vahet maksumaksjate vahel, kes eeskätt oma elu- või asukoha poolest ei ole ühesuguses olukorras.

Artikkel 46

Ilma et see piiraks artikli 34 kohaldamist, ei tõlgendata käesoleva jaotise II–IV peatüki ühtegi sätet nii, nagu annaks see

— liikmesriikide või Moldova Vabariigi kodanikele õiguse siseneda vastavalt Moldova või ühenduse territooriumile või seal viibida ükskõik kellena, eelkõige äriühingu aktsionäri või osanikuna, juhina või töötajana või teenuste pakkujana või saajana,

— Moldova äriühingute ühenduses asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tööle võtta või lasta tööle võtta Moldova kodanikke ühenduse territooriumil,

- ühenduse äriühingute Moldovas asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse võtta või lasta võtta liikmesriikide kodanikke Moldova territooriumil,
- Moldova äriühingutele või nende ühenduses asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tähtajalise töölepingu alusel tööle võtta Moldova kodanikke tööks muude isikute juures ja järelevalve all,
- ühenduse äriühingutele või nende Moldovas asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele õiguse tähtajalise töölepingu alusel tööle võtta liikmesriikide kodanikke.

V JAOTIS

JOOKSVAD MAKSED JA KAPITAL

Artikkel 47

1. Lepinguosalised kohustuvad lubama kõiki ühenduse ja Moldova Vabariigi elanike vahel vabalt vahetatavas vääringus tehtavaid jooksvaid makseid, mis on kooskõlas käesoleva lepingu sätetega ja seotud kaupade, teenuste või isikute liikumisega.

2. Käesoleva lepingu jõustumisest alates tagatakse maksebilansi kapitalikonto kohaste tehingute puhul kapitali vaba liikumine vastuvõtjariigi õigusaktide kohaselt asutatud äriühingutesse otse investeerimisel ja IV jaotise II peatüki sätete kohasel investeerimisel ning nende investeringute ja nendest tuleneva kasumi rahaks muutmise või kodumaale tagasiviimine.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 või lõike 5 kohaldamist, ei kehtestata käesoleva lepingu jõustumisest alates uusi valuutapiiranguid ühenduse ja Moldova Vabariigi residentide vahelisele kapitali liikumisele ja sellega seotud jooksvatele maksetele ning kehtivat korda ei karmistata.

4. Lepinguosalised peavad teineteisega nõu, kuidas käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks hõlbustada muude kui lõikes 2

nimetatud kapitalivormide liikumist ühenduse ja Moldova Vabariigi vahel.

5. Käesoleva artikli sätete kohaselt ja omavääringu täieliku konverteeritavuse saavutamiseni Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) asutamislepingu VIII artikli tähenduses võib Moldova Vabariik erandjuhtudel kohaldada lühikese ja keskmise tähtajaga krediitide andmise ja saamisega seotud valuutapiiranguid ulatuses, mis on Moldova Vabariigile kehtestatud sellise krediidi andmiseks ja mida lubab Moldova seisund IMFis. Moldova Vabariik kohaldab neid piiranguid kedagi diskrimineerimata. Neid kohaldatakse nii, et see segaks käesoleva lepingu täitmist võimalikult vähe. Moldova Vabariik teatab koostööõukogule viivitamata selliste meetmete kehtestamisest ja nendes tehtavatest muudatustest.

6. Kui erandlikel asjaoludel ühenduse ja Moldova Vabariigi vaheline kapitali liikumine põhjustab või ähvardab põhjustada suuri raskusi ühenduse või Moldova vahetuskursi- või rahapoliitika toimimises, võib vastavalt kas ühendus või Moldova võtta ühenduse ja Moldova Vabariigi vahelise kapitali liikumise suhtes kõige rohkem kuueks kuuks kaitsemeetmeid, kui need on hädavajalikud, ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist.

VI JAOTIS

KONKURENTS, INTELLEKTUAAL-, TÖÖSTUS- JA KAUBANDUSOMANDI KAITSE JA ÕIGUSKOOSTÖÖ*Artikkel 48*

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad oma konkurentsiseaduste kohaldamise teel või muul viisil leevendavad või kõrvaldavad ettevõtjate või riigi sekkumisest põhjustatud konkurentsipiirangud, kuivõrd need võivad mõjutada ühenduse ja Moldova Vabariigi kaubavahetust.

2. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks teevad lepinguosalised järgmist.

2.1. Lepinguosalised tagavad, et nende jurisdiktsiooni all on olemas õigusnormid, mis käsitlevad ettevõtjate põhjustatavaid konkurentsipiiranguid, ja et neid õigusnorme rakendatakse.

2.2. Lepinguosalised hoiduvad andmast riigiabi, mis soodustab teatavaid ettevõtjaid või muude kui GATTis määratletud põhitoodete tootmist või selliste teenuste osutamist, mis moonutavad või ähvardavad moonutada konkurentsi, kuivõrd need mõjutavad ühenduse ja Moldova Vabariigi kaubavahetust.

2.3. Ühe lepinguosalise taotlusel annab teine teavet oma toetus-kavade või teatavate riigiabiga seotud üksikjuhtude kohta. Ameti- või ärisaladusega seotud teavet, mida käsitlevad lepinguosaliste õigusnormid, ei ole vaja esitada.

2.4. Kaubanduslike riigimonopolide puhul teatavad lepinguosalised oma valmisolekust alates käesoleva lepingu jõustumisele järgnevast neljandast aastast tagada, et lepinguosaliste kodanikke ei diskrimineerita tingimuste osas, mis käsitlevad kaupade hankimist või turustamist.

2.5. Riigi osalusega äriühingute ja nende ettevõtjate puhul, kellele liikmesriigid või Moldova Vabariik annavad ainuõigused, teatavad nad oma valmisolekust alates käesoleva lepingu jõustumisele järgnevast neljandast aastast tagada, et nad ei jõusta ega säilita ühtegi meedet, mis moonutab ühenduse ja Moldova kaubavahetust niivõrd, et see on vastuolus lepinguosaliste huvidega. See säte ei takista nendele ettevõtjatele antud eriülesannete täitmist õiguslikult ega tegelikult.

2.6. Lõigetes 2.4 ja 2.5 kindlaks määratud ajavahemikku võib lepinguosaliste kokkuleppel pikendada.

3. Ühenduse või Moldova Vabariigi taotlusel võib lõigetes 1 ja 2 nimetatud konkurentsipiirangute või -moonutuste ning konkurentsieeskirjade kohaldamise üle nõu pidada koostöökomitees, kui teabe avalikustamist ja konfidentsiaalsust ning ärisaladust käsitlevate õigusaktidega ette nähtud piirangutest ei tulene teisiti. Nõu võib pidada ka lõigete 1 ja 2 tõlgendamise üle.

4. Lepinguosalised, kellel on kogemusi konkurentsieeskirjade rakendamisel, püüavad igati anda teistele lepinguosalistele taotluse korral ja olemasolevate vahendite piires tehnilist abi konkurentsieeskirjade väljatöötamiseks ja rakendamiseks.

5. Eespool esitatud sätteid ei mõjuta mingil viisil lepinguosaliste õigust rakendada asjakohaseid, eelkõige artiklis 18 nimetatud meetmeid kaubavahetuse või teenuskaubanduse moonutuste kõrvaldamiseks.

Artikkel 49

1. Käesoleva artikli ja III lisa sätete kohaselt parandab Moldova Vabariik jätkuvalt intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õiguste kaitset, et pakkuda viienda aasta lõpuks pärast käesoleva lepingu jõustumist samasuguse tasemega kaitset kui on ühenduses, samuti tõhusaid vahendeid selliste õiguste kaitsmiseks.

2. Viienda aasta lõpuks pärast lepingu jõustumist ühineb Moldova Vabariik III lisa punktis 1 nimetatud intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õigusi käsitlevate mitmepoolsete konventsioonidega, mille osalisteks on ühenduse liikmesriigid või mida liikmesriigid tegelikult kohaldavad nende konventsioonide asjaomaste sätete kohaselt.

Artikkel 50

1. Lepinguosalised tõdevad, et Moldova Vabariigi praeguste ja tulevaste õigusaktide ühtlustamine ühenduse omadega on Moldova ja ühenduse vaheliste majandussidemete tugevdamise tähtsus

tingimus. Moldova Vabariik püüab tagada oma õigusaktide järk-järgulise ühtlustamise ühenduse omadega.

2. Õigusaktide ühtlustamine hõlmab eelkõige järgmisi valdkondi: tolliõigus, äriühinguõigus, pangandusõigus, äriühingute raamatupidamine ja maksud, intellektuaalomand, töökaitse, finants-teenused, konkurentsieeskirjad, riigihanked, inimeste, loomade ja taimede elu ja tervise kaitse, keskkond, tarbijakaitse, kaudne miksustamine, tehnilised eeskirjad ja normid, tuumaalased õigusnormid ja veendus.

3. Ühendus annab Moldova Vabariigile nende meetmete rakendamiseks vajaduse korral tehnilist abi, mille hulka võib muu hulgas kuuluda järgmine:

- ekspertide vahetus,
- teabe edastamine aegsasti, eelkõige oluliste õigusaktide kohta,
- seminaride korraldamine,
- koolitus,
- abi olulisi valdkondi käsitlevate ühenduse õigusaktide tõlkimiseks.

VII JAOTIS

MAJANDUSKOOSTÖÖ

Artikkel 51

1. Ühendus ja Moldova Vabariik seavad sisse majanduskoostöö, mille eesmärk on kaasa aidata Moldova Vabariigi majandusreformi edendamisele ja majanduse tervenemisele ning püsivale arengule. Selline koostöö tugevdab olemasolevaid majandussidemeid, mis on kasuks mõlemale lepinguosalisele.

2. Moldova Vabariigi majanduse ja ühiskonna ümberkujundamiseks ning majandussüsteemi ümberkorraldamiseks töötatakse välja tegevuspõhimõtted ja meetmed, lähtudes pideva ja harmoonilise sotsiaalse arengu vajadustest; need hõlmavad täiel määral ka keskkonnakaaluks.

3. Selleks keskendutakse koostöös järgmistele valdkondadele: tööstuskoostöö, investeeringute soodustamine ja kaitse, riigihanked, standardid ja vastavushindamine, kaevandamine ja toormed, teadus ja tehnika, haridus ja koolitus, põllumajandus ja agrotööstus, energeetika, keskkond, veendus, telekommunikatsioon, finantsteenused, rahapesu, rahapoliitika, piirkondlik areng, sotsiaalkoostöö, turism, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted, teave ja side, tarbijakaitse, toll, statistikakoostöö, majandusteadus ja narkootikumid.

4. Erilist tähelepanu pööratakse meetmetele, mis võivad soodustada koostööd sõltumatute riikide vahel, et edendada piirkonna harmoonilist arengut.

5. Ühendus võib vajaduse korral anda käesoleva lepinguga ette nähtud majanduskoostööks ja muudeks koostöövormideks tehnilist abi, võttes arvesse ühenduse asjakohast sõltumatute riikide

tehnilist abistamist käsitlevat nõukogu määrust, Moldova Vabariigile antava ühenduse tehnilise abi soovitusprogrammis kokku lepitud rõhuasetusi ja selles kehtestatud kooskõlastus- ja rakenduskorda.

6. Koostööndukogu annab soovitusi koostöö arendamiseks lõikes 3 piiritletud valdkondades.

Artikkel 52

Tööstuskoostöö

1. Koostöö eesmärk on edendada eelkõige järgmist:

- mõlema lepinguosalise ettevõtjate vaheliste ärisidemete arengut, näiteks tehnoloogia ja oskusteabe edasiandmiseks,
- ühenduse osalemist Moldova Vabariigi jõupingutustes oma tööstuse struktuuri ümberkorraldamisel ja tehnilisel ajakohastamisel,
- juhtimise parandamist,
- asjakohaste kaubanduseeskirjade ja -tavade väljatöötamist, sealhulgas toodete turustamist,
- keskkonnakaitset,
- tööstusliku tootmise struktuuri kohendamist arenenud turumajanduse nõuetele,
- kaitsetööstuse ümberkujundamist.

2. Käesoleva artikli sätteid ei mõjuta ettevõtjaid käsitlevate ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamist.

Artikkel 53

Investeeringute soodustamine ja kaitse

1. Pidades silmas ühenduse ja liikmesriikide asjakohaseid volitusi ja pädevust, on koostöö eesmärk luua sise- ja välisinvesteeringutele soodsad olud, eelkõige luues paremad tingimused investeeringute kaitseks, kapitali ülekanneteks ja investeerimisvõimalusi käsitleva teabe vahetamiseks.

2. Koostöö eesmärgid on eelkõige järgmised:

- vajaduse korral investeeringute soodustamise ja kaitse lepingute sõlmimine liikmesriikide ja Moldova Vabariigi vahel,
- vajaduse korral topeltnaksustamise vältimise lepingute sõlmimine liikmesriikide ja Moldova Vabariigi vahel,
- soodsate tingimuste loomine välisinvesteeringute kaasamiseks Moldova majandusse,
- püsiva ja asjakohase äriõiguse ja -keskkonna loomine ning teabe vahetamine investeerimisega seotud õigusnormide ja haldustavade kohta,
- investeerimisvõimalusi käsitlev teabevahetus muu hulgas mes-side, näituste, kaubandusnädalate ja muude ürituste kaudu.

Artikkel 54

Riigihanked

Lepinguosalised töötavad koos välja tingimused kauba- ja teenuslepingute sõlmimiseks avatult ja võistupakkumise põhjal, eelkõige pakkumismenetluse abil.

Artikkel 55

Koostöö standardite ja vastavushindamise alal

1. Lepinguosaliste vaheline koostöö edendab lähenemist rahvusvaheliselt kokku lepitud hindamisalustele, põhimõtetele ja suunistele, mida järgitakse standardite ja vastavushindamise alal. Vajalikud meetmed hõlbustavad vastastikust tunnustamist vastavushindamise alal ja parandavad Moldova toodete kvaliteeti.

2. Selleks püüavad lepinguosalised teha järgmist:

- edendada vajalikku koostööd nende valdkondade organisatsioonide ja asutustega,
- edendada ühenduse tehniliste eeskirjade ning Euroopa standardite ja vastavushindamismenetluste rakendamist,
- võimaldada kogemuste ja tehnilise teabe jagamist kvaliteedi-juhtimise vallas.

Artikkel 56

Kaevandamine ja toormed

1. Lepinguosalised püüavad suurendada investeeringuid kaevandamise ja elavdada kauplemist mäetööstuse toodete ja toormetega.

2. Koostöös keskendutakse eelkõige järgmistele valdkondadele:

- teabevahetus väljavaadete kohta kaevandamise ja mitteraudmetallidega seotud tööstussektoris,
- koostöö õigusliku raamistiku loomine,
- kaubandusküsimused,
- keskkonnakaitsealaste õiguslike ja muude meetmete väljatöötamine,
- koolitus,
- ohutus mäetööstuses.

Artikkel 57

Teadus- ja tehnoloogiakoostöö

1. Lepinguosalised edendavad vastastikuse kasu põhimõttel koostööd mittesõjaliste teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse vallas ning piisavat juurdepääsu lepinguosaliste asjakohastele programmidele, võttes arvesse vahendite kättesaadavust, kui intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õiguste tõhusa kaitse nõuetest ei tulene teisiti.

2. Teadus- ja tehnoloogiakoostöö hõlmab järgmist:

- teadus- ja tehnikateabe vahetust,
- ühistegevust teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse vallas,

- lepinguosaliste teadusuuringute ja tehnoloogiaarendusega tegelevate teadlaste, uurijate ning tehnikute koolitust ja lähetusprogramme.

Kui see koostöö on seotud hariduse ja/või koolitusega, tuleks seda teha artikli 58 sätete kohaselt.

Lepinguosalised võivad vastastikusel kokkuleppel teha muus vormis teadus- ja tehnoloogiakoostööd.

Sellises koostöös pööratakse erilist tähelepanu massihävitusrelvade uurimise ja/või tootmisega tegelevate või tegelenud teadlaste, inseneride, uurijate ja tehnikute ümberpaigutamisele.

3. Käesolevas artiklis käsitletud koostööd tehakse erikokkulepete kohaselt, mis arutatakse läbi ja sõlmitakse mõlema lepinguosalise poolt vastu võetud korras ning millega kehtestatakse muu hulgas asjakohased intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandit käsitlevad sätted.

Artikkel 58

Haridus ja koolitus

1. Lepinguosalised teevad koostööd, et parandada üldhariduse ja kutsekvalifikatsiooni taset Moldova Vabariigis nii avalikus kui ka erasektoris.

2. Koostöös keskendutakse eelkõige järgmistele valdkondadele:

- Moldova Vabariigi kõrgharidus- ja koolitussüsteemide, sealhulgas kõrgharidusasutuste ja -diplomite sertifitseerimissüsteemi ajakohastamine,
- avaliku ja erasektori juhtivtöötajate ning riigiteenistujate koolitamine eeliseladel, mis määratakse kindlaks edaspidi,
- koostöö õppeasutuste ning õppeasutuste ja äriühingute vahel,
- õpetajate, koolilõpetajate, haldustöötajate, noorte teadlaste ja uurijate ning noorte liikuvus,
- Euroopa-õpingute edendamine sobivates õppeasutustes,
- ühenduse keelte õpetamine,
- konverentsitõlkide jätkukoolitus,
- ajakirjanike koolitus,
- koolitajate koolitus.

3. Ühe lepinguosalise võimalikku osalemist teise lepinguosalise asjakohastes õppe- ja koolituskavades võiks kaaluda lepinguosaliste asjakohaste menetluste kohaselt ja seejärel luua vajaduse korral institutsionaalne raamistik ja teha koostööplaanid, mille aluseks on Moldova Vabariigi osalemine ühenduse programmis TEMPUS.

Artikkel 59

Põllumajandus ja agrotööstussektor

Koostöö eesmärk selles vallas on põllumajanduse ümberkujundamine, Moldova Vabariigi põllumajanduse ja agrotööstus- ja teenindussektori ajakohastamine, erastamine ja struktuuri ümberkorraldamine ning Moldova toodete sise- ja välisurgude arendamine tingimustel, et tagatakse keskkonnakaitse ja võetakse arvesse vajadust parandada toiduainetega varustamist. Samuti püüavad lepinguosalsed järk-järgult lähendada Moldova standardeid töötlemata ja töödeldud põllumajandustooteid käsitlevatele ühenduse tehnilistele eeskirjadele, sealhulgas tervishoiu- ja taimetervisenormidele.

Artikkel 60

Energeetika

1. Lepinguosalised teevad koostööd turumajanduse ja Euroopa energiaharta põhimõtetest lähtuvalt ning silmas pidades Euroopa energiaturgude järkjärgulist integreerumist.

2. Koostöö hõlmab muu hulgas järgmisi valdkondi:

- energiatootmise, energiaga varustamise ja energia tarbimise mõju keskkonnale, et sellisest tegevusest tulenevaid keskkonnanakajustusi vältida või miinimumini viia,
- energiavarustuse kvaliteedi ja kindluse parandamine, sealhulgas tarnijate mitmekesistamine säästlikul ja keskkonnasõbralikul viisil,
- energiapoliitika väljatöötamine,
- energeetikasektori juhtimise ja selle korralduse parandamine turumajanduse põhimõtete alusel,
- energiakaubanduse ja energiaalaste investeeringute suurenemist soodustavate institutsiooniliste, õiguslike, maksu- ja muude tingimuste kehtestamine,

- säästlikum ja efektiivsem energiakasutus,
- energeetika infrastruktuuri ajakohastamine, arendamine ja mitmekesistamine,
- energia tarnimises ja lõpptarbimises rakendatavate tehnoloogiate parandamine kõikide energialiikide osas,
- juhtimis- ja tehniline koolitus energeetikasektoris.

Artikkel 61

Keskfond

1. Pidades silmas Euroopa energiahartat ja 1993. aasta Luzerni konverentsi deklaratsiooni, arendavad ja tugevdavad lepinguosalised oma koostööd keskkonna ja inimeste tervise kaitsmisel.
2. Koostöö eesmärk on võidelda keskkonnaseisundi halvenemise vastu, mille juures on oluline eelkõige järgmine:
 - saastetaseme tulemuslik jälgimine ja keskkonnaseisundi hindamine, keskkonnaseisundi teabesüsteem,
 - kohaliku, piirkondliku ja piiriülese õhu- ja veesaaste vastu võitlemine,
 - looduse seisundi taastamine,
 - säästev, tõhus ja keskkonnasõbralik energiatootmine ja -tarbimine,
 - tööstusettevõtete ohutus,
 - kemikaalide liigitamine ja ohutu käitlemine,
 - vee kvaliteet,
 - jäätmete vähendamine, ringlussevõtt ja ohutu kõrvaldamine, Baseli konventsiooni rakendamine,
 - põllumajanduse, pinnase erosiooni ja keemilise saaste mõju keskkonnale,
 - metsade kaitse,
 - bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, kaitsealad ning looduse elusvarude säästev kasutamine ja majandamine,
 - maakasutuse planeerimine, sealhulgas hoonestamine ja linna- planeerimine,
 - majanduslike ja maksustamisvahendite kasutamine,
 - ülemaailmsed kliimamuutused,
 - keskkonnavaline kasvatus ja keskkonnateadlikkus,
 - keskkonnamõju piiriülese hindamise Espoo konventsiooni rakendamine.

3. Koostööd tehakse eelkõige järgmistes vormides:

- tegevuse kavandamine häda- ja eriolukordade puhuks,
- teabe ja ekspertide vahetus, sealhulgas keskkonnasäästliku tehnoloogia edasiandmise ning biotehnoloogia ohutu ja keskkonnasõbraliku kasutamise alal,
- ühised teadusuuringud,
- õigusaktide kohandamine ühenduse normidele,
- koostöö piirkondlikul tasandil, sealhulgas koostöö Euroopa Keskkonnaagentuuris, ja rahvusvahelisel tasandil,
- eeskätt globaalprobleeme ja kliimakuümisi, kuid ka säästva arengu saavutamist käsitleva strateegia väljatöötamine,
- keskkonnamõju uuringud.

Artikkel 62

Veondus

1. Lepinguosalised arendavad ja tugevdavad koostööd veonduse alal.
 2. Selle koostöö eesmärk on muu hulgas Moldova Vabariigi transpordisüsteemide ja -võrkude struktuuri ümberkorraldamine ja ajakohastamine ning vajaduse korral transpordisüsteemide kokkusobivuse arendamine ja tagamine ulatuslikuma transpordisüsteemi loomiseks.
- Koostööd tehakse muu hulgas järgmistel aladel:
- maanteevedude, raudteede, sadamate ja lennujaamade juhtimise ja tegevuse ajakohastamine,
 - raudteede, veeteede, maanteede, sadamate, lennujaamade ja õhuliikluse infrastruktuuri ajakohastamine ja arendamine, sealhulgas ühist huvi pakkuvate peateede ja üleeuroopaliste ühenduste ajakohastamine nimetatud transpordiliikide osas,
 - ühendvedude edendamine ja arendamine,
 - ühiste uurimis- ja arendusprogrammide edendamine,
 - õigusliku ja institutsioonilise raamistiku loomine tegevuspõhimõtete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, kaasa arvatud transpordisektori erastamine.

Artikkel 63

Postiteenused ja telekommunikatsioon

Oma volituste ja pädevuse piires laiendavad ja tugevdavad lepinguosalisel koostööd järgmistes valdkondades:

- põhimõtete ja suuniste väljatöötamine telekommunikatsioonisektori ja postiteenuste arendamiseks,
- telekommunikatsiooni- ja postiteenuste hinnakujundus- ja turunduspõhimõtete väljatöötamine,
- telekommunikatsiooni- ja postiteenustega seotud projektide arendamine ja investeringute kaasamine,
- telekommunikatsiooni- ja postiteenuste osutamise tõhususe ja kvaliteedi parandamine muu hulgas tegevuspiirangute kaotamise kaudu allvaldkondades,
- telekommunikatsiooni edasiarenduste rakendamine, eelkõige vahendite elektrooniliseks ülekandmiseks,
- telekommunikatsioonivõrkude haldamine ja võimalikult tõhus kasutamine,
- telekommunikatsiooni- ja postiteenuste osutamiseks ning raadiosageduste kasutamiseks vajalikud õigusnormid,
- telekommunikatsiooni- ja postiteenuste alane koolitus tegutsemiseks turutingimustes.

Artikkel 64

Finantsteenused

Koostöö eesmärk on kaasa aidata Moldova Vabariigi osalemisele kogu maailmas tunnustatud vastastikuste arvelduste süsteemides. Tehnilisel abistamisel keskendutakse järgmisele:

- pangandus- ja finantsteenuste ning ühise krediidiressursside turu arendamisele, Moldova Vabariigi osalemisele kogu maailmas tunnustatud vastastikuste arvelduste süsteemides,
- Moldova Vabariigi maksusüsteemi ja -asutuste arendamisele ning kogemuste vahetamisele ja töötajate koolitusele maksutamise alal,
- kindlustusteenuste arendamisele, mis muu hulgas looks soodsad tingimused ühenduse äriühingute osalemiseks ühissettevõtete asutamisel Moldova Vabariigi kindlustussektoris, ja ekspordikrediidikindlustuse arendamisele.

Kõnealune koostöö aitab kaasa eriti Moldova Vabariigi ja liikmesriikide vaheliste suhete arengule finantsteenuste sektoris.

Artikkel 65

Rahapoliitika

Moldova ametiasutuste taotlusel annab ühendus tehnilist abi, et toetada Moldova Vabariiki tema rahasüsteemi tugevdamisel, omavääringu täieliku konverteeritavuse saavutamisel ja rahapoliitika järkjärgulisel kohandamisel Euroopa Rahasüsteemi omale. See hõlmab Euroopa Rahasüsteemi põhimõtteid ja tegevust käsitlevat mitteametlikku teabevahetust.

Artikkel 66

Rahapesu

1. Lepinguosalised on ühel meelel, et on vaja teha jõupingutusi ja koostööd, et vältida oma rahandussüsteemide kasutamist kuritegelikult teel, eeskätt narkootikumidega seotud kuritegevusest saadud raha pesuks.

2. Koostöö sellel alal hõlmab haldus- ja tehnilist abi, et kehtestada sellised rahapesu vältimiseks vajalikud standardid, mis vastavad ühenduses ja selles valdkonnas tegutsevate rahvusvaheliste foorumite, sealhulgas rahapesuvastase töökonna (FATF) poolt vastu võetud standarditele.

Artikkel 67

Piirkondlik areng

1. Lepinguosalised tugevdavad koostööd piirkondliku arengu ja maakasutuse planeerimise alal.

2. Selleks soodustavad nad riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahelist teabevahetust, mis käsitleb regionaalpoliitikat, maakasutuse planeerimise põhimõtteid ja regionaalpoliitika väljatöötamise viise, pöörates erilist tähelepanu ebasoodsate alade arendamisele.

Nad edendavad otsesidemeid asjakohaste piirkondade ja piirkondliku arengu kavandamise eest vastutavate riiklike organisatsioonide vahel, et vahetada muu hulgas teavet piirkondliku arengu edendamise viiside ja vahendite kohta.

Artikkel 68

Koostöö sotsiaalküsimustes

1. Lepinguosalised arendavad omavahelist koostööd tervisekaitse ja tööohutuse alal, et parandada töökaitset.

Koostöö hõlmab eelkõige järgmist:

- haridust ja koolitust tervise ja tööohutuse küsimustes, pöörates erilist tähelepanu väga ohtlikele tegevusaladele,
 - ennetusabinõude väljatöötamist ja edendamist, et võidelda kutsehaiguste ja muude tööst tulenevate tervisekahjustuste vastu,
 - suurõnnetuste vältimist ja ümberkäimist mürgkemikaalidega,
 - töökeskkonna ja töökaitsega seotud teadmistaasi loomiseks vajalikku uurimistööd.
2. Tööhõive alal tähendab koostöö eelkõige tehnilist abi
- tööturu võimalikult tulemuslikuks kasutamiseks,
 - tööotsimis- ja nõuandeteenuste ajakohastamiseks,
 - ümberkorralduskavade koostamiseks ja juhtimiseks,
 - kohaliku tööhõive edendamiseks,
 - teabe vahetamiseks paindliku tööhõive kavade, sealhulgas nende kohta, millele toetatakse toimimist füüsilisest isikust ettevõtjana ja edendatakse ettevõtlust.

3. Lepinguosalised pööravad erilist tähelepanu koostööle sotsiaalkaitse alal, mis hõlmab muu hulgas koostööd Moldova Vabariigi sotsiaalkaitse reformide kavandamisel ja rakendamisel.

Nende reformide eesmärk on Moldova Vabariigis välja töötada turumajandusele omased kaitsemeetodid, hõlmates seejuures kogu sotsiaalkaitset.

Artikkel 69

Turism

Lepinguosalised laiendavad ja arendavad koostööd järgmistel aladel:

- turismi kui tegevusala edendamine,
- ametlike turismiasutuste vaheline koostöö,
- teabe liikumise parandamine,
- oskusteabe edasiandmine,
- ühistegevuse võimaluste uurimine,
- turismi edendamisega seotud koolitus.

Artikkel 70

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted

1. Lepinguosalised püüavad arendada ja tugevdada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid ja nende liite ning ühenduse ja Moldova Vabariigi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete koostööd.

2. Koostöö hõlmab tehnilist abi eelkõige järgmistes valdkondades:

- õigusliku raamistiku väljatöötamine väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele,
- vajaliku infrastruktuuri arendamine (väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tugiasutus, sidepidamine, abi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete fondi loomiseks),
- tehnoloogiakeskuste arendamine.

Artikkel 71

Teave ja side

Lepinguosalised toetavad tänapäevaste teabetöötlusviiside, sealhulgas massiteabevahendite arendamist ning soodustavad tõhusat vastastikust teabevahetust. Eelistatakse programme, mille eesmärk on anda üldsusele põhiteavet ühenduse ja Moldova Vabariigi kohta, ühtlasi pakkuda võimaluse korral vastastikust juurdepääsu andmebaasidele, järgides seejuures kõiki intellektuaalomandi õigusi.

Artikkel 72

Tarbijakaitse

Lepinguosalised teevad tihedat koostööd, et sobitada kokku oma tarbijakaitseüsteemid. See koostöö võib hõlmata õiguslikku ja institutsioonilist ümberkujundamist käsitlevat teabevahetust, alaliste süsteemide loomist ohtlike tooteid käsitlevaks vastastikuseks teabevahetuseks, tarbijatele eriti hindade, toodete omaduste ja pakutavate teenuste kohta antava teabe parandamist, teabevahetuse arendamist nende vahel, kes esindavad tarbijate huve, ja tarbijakaitsepoliitika ühtlustamist ning seminaride ja koolituse korraldamist.

Artikkel 73

Toll

1. Koostöö eesmärk on tagada kõikide kavandatava kaubavahe-
tuse ja heade kaubandustavadega seotud sätete täitmine ja saavu-
tada Moldova Vabariigi tollisüsteemi ühtlustumine ühenduse
omaga.

2. Koostöö hõlmab eelkõige järgmist:

- teabevahetust,
- töömeetodite parandamist,
- kaupade koondnomenklatuuri ja ühtse haldusdokumendi
kasutuselevõttu,
- ühenduse ja Moldova Vabariigi transiidisüsteemide ühenda-
mist,
- kaubaveoga seotud kontrolli ja tolliformaalsuste lihtsustamist,
- abi tänapäevaste tolliteabesüsteemide kasutuselevõtmisel,
- seminaride ja koolituse korraldamist.

3. Ilma et see piiraks käesolevas lepingus, eelkõige artiklis 76, ette
nähtud laiemat koostööd, annavad lepinguosaliste haldusasutu-
sed vastastikust abi tolliküsimustes käesolevale lepingule lisatud
protokolli sätete kohaselt.

Artikkel 74

Statistikaalane koostöö

Koostöö eesmärk selles valdkonnas on tõhusa statistikasüsteemi
väljaarendamine, et anda usaldusväärseid statistilisi andmeid
Moldova Vabariigi majandusreformi toetamiseks ja jälgimiseks
ning eraettevõtluse arendamiseks.

Lepinguosalised teevad koostööd eelkõige järgmistes valdkonda-
des:

- Moldova statistikasüsteemi kohandamine rahvusvaheliste
meetodite, standardite ja klassifikatsiooniga,
- statistilise teabe vahetus,
- vajaliku makro- ja mikromajandusliku statistilise teabe and-
mine majanduse ümberkujundamiseks ja juhtimiseks.

Ühendus annab Moldova Vabariigile selleks tehnilist abi.

Artikkel 75

Majandusteadus

Lepinguosalised hõlbustavad majanduse ümberkujundamist ja
majanduspoliitika kooskõlastamist koostöö abil, mille eesmärk
on parandada kummagi majanduse põhialuste mõistmist ning
majanduspoliitika kavandamist ja rakendamist turumajanduses.
Selleks vahetavad lepinguosalised teavet makromajanduslike
tulemuste ja väljavaadete kohta.

Ühendus annab tehnilist abi, et

- toetada Moldova Vabariiki majanduse ümberkujundamisel
ekspertide nõuannete ja tehnilise abiga,
- edendada koostööd majandusteadlaste vahel, et kiirendada
majanduspoliitika kavandamiseks vajaliku oskusteabe eda-
siandmist ja kindlustada majanduspoliitikaga seotud uurimis-
tulemuste laialdane levitamine.

Artikkel 76

Narkootikumid

Oma volituste ja pädevuse piires teevad lepinguosalised koostööd,
et nende tegevus ja meetmed narkootikumide ja psühhotroopsete
ainete ebaseadusliku tootmise ja nendega kauplemise vastu,
sealhulgas lähteainete ebaseadusliku leviku tõkestamine, oleksid
tulemuslikumad ja mõjusamad ning aitaksid vältida või
vähendada narkootikuminõudlust. Koostöö sel alal põhineb
lepinguosaliste ühisel nõupidamisel ja tihedal koostööl, et
kooskõlastada eesmärke ja meetmeid mitmesugustes
narkootikumidega seotud valdkondades.

VIII JAOTIS

KULTUURIKOOSTÖÖ*Artikkel 77*

Lepinguosalised kohustuvad edendama, soodustama ja hõlbustama kultuurikoostööd. Koostöö võib vastavalt vajadusele hõlmata ühenduse või ühe või mitme liikmesriigi kultuurikoostöö programme või seisneda muude vastastikust huvi pakkuvate tegevuste arendamises.

IX JAOTIS

RAHANDUSKOOSTÖÖ*Artikkel 78*

Käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks saab Moldova Vabariik ühenduselt artiklite 79–81 kohaselt ajutist tehnilist abi rahalise toetusena, et kiirendada Moldova majanduse ümberkujunemist.

Artikkel 79

Rahalist abi antakse programmi TACIS raames ühenduse nõukogu vastava määruse kohaselt.

Artikkel 80

Ühenduse rahalise abi eesmärgid ja valdkonnad nähakse ette soovitusprogrammis, mis kajastab prioriteete, milles lepinguosalisel kokku lepivad, võttes arvesse Moldova Vabariigi vajadusi, iga sektori suutlikkust abi vastu võtta ja ümberkujundamise edukust. Lepinguosalised teatavad sellest koostöönõukogule.

Artikkel 81

Olemasolevate vahendite parima kasutamise huvides tagavad lepinguosalisel, et ühenduse tehniline abi kooskõlastatakse põhjalikult abiga, mis tuleb muudest allikatest, nagu liikmesriigid, teised riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks Rahvusvaheline Rekonstruktsiooni- ja Arengupank, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Arenguprogramm (UNDP) ja IMF.

X JAOTIS

INSTITUTSIOONILISED, ÜLD- JA LÕPPSÄTTED*Artikkel 82*

Käesolevaga asutatakse koostöönõukogu, kes jälgib käesoleva lepingu täitmist. Koostöönõukogu tuleb kokku ministrite tasandil

üks kord aastas. Ta vaatab läbi kõik käesoleva lepinguga seotud tähtsad küsimused ja kõik muud vastastikust huvi pakkuvad kahepoolsed või rahvusvahelised küsimused, et saavutada lepingu eesmärgid. Lepinguosaliste kokkuleppel võib koostöönõukogu anda ka asjakohaseid soovitusi.

Artikkel 83

1. Koostöönõukogusse kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni liikmed ning teiselt poolt Moldova Vabariigi valitsuse liikmed.

2. Koostöönõukogu kehtestab oma töökorra.

3. Koostöönõukogu eesistujaks on vaheldumisi ühenduse esindaja ja Moldova Vabariigi valitsuse liige.

Artikkel 84

1. Koostöönõukogule on tema ülesannete täitmisel abiks koostöökomitee, kuhu kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu liikmete ja Euroopa Ühenduste Komisjoni liikmete esindajad ning teiselt poolt Moldova Vabariigi valitsuse esindajad, tavaliselt kõrgemate ametnike tasandil. Koostöökomitee eesistujaks on vaheldumisi ühendus ja Moldova Vabariik.

Oma töökorras määrab koostöönõukogu kindlaks koostöökomitee ülesanded, mille hulka kuulub koostöönõukogu kohtumiste ettevalmistamine ning koostöökomitee töökorraldus.

2. Koostöönõukogu võib oma volitused delegeerida koostöökomiteele, kes tagab järjepideva töö koostöönõukogu kohtumiste vahelisel ajal.

Artikkel 85

Koostöönõukogu võib luua erikomitee või -organi, kes abistab teda ülesannete täitmisel, ja kindlaks määrata selliste komiteede või organite koosseisu, ülesanded ja töökorralduse.

Artikkel 86

Selliste käesolevast lepingust lähtuvate küsimuste uurimisel, mis on seotud mõnele GATTi artiklile viitava sättega, võtab koostöönõukogu võimalikult palju arvesse tõlgendust, mida GATTi lepinguosalistel GATTi asjakohase artikli puhul üldiselt kasutavad.

Artikkel 87

Käesolevaga asutatakse parlamentaarne koostöökomitee. Komitees kohtuvad ja vahetavad arvamusi Moldova parlamendi ja Euroopa Parlamendi liikmed. Komitee tuleb kokku enda määratud ajavahemike tagant.

Artikkel 88

1. Parlamentaarsesse koostöökomiteesse kuuluvad ühelt poolt Euroopa Parlamendi liikmed ja teiselt poolt Moldova parlamendi liikmed.

2. Parlamentaarne koostöökomitee kehtestab oma töökorra.

3. Parlamentaarse koostöökomitee eesistujaks on töökorras sätestatava kohaselt vaheldumisi Euroopa Parlament ja Moldova parlament.

Artikkel 89

Parlamentaarne koostöökomitee võib koostöönõukogult nõuda käesoleva lepingu täitmisega seotud teavet, mille nõukogu seejärel komiteele esitab.

Parlamentaarsele koostöökomiteele teatatakse koostöönõukogu soovitudest.

Parlamentaarne koostöökomitee võib anda koostöönõukogule soovitusi.

Artikkel 90

1. Mõlemad lepinguosalistel kohustuvad käesoleva lepingu reguleerimisalas tagama, et teise lepinguosalise füüsilisi ja juriidilisi isikuid ei diskrimineerita, võrreldes tema enda kodanikega pääsemisel lepinguosalistel pädevatesse kohtutesse ja haldusasutustesse, et kaitsta oma isiklike ja omandiõigusi, sealhulgas intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õigusi.

2. Oma volituste ja pädevuse piires lepinguosalistel toimivad järgmiselt:

— soodustavad vahekohtumenetluse kasutuselevõtmist ühenduse ja Moldova Vabariigi ettevõtjate äritehingutest ja koostööst tulenevate vaidluste lahendamiseks,

— lepivad kokku, et vaidluste suunamisel vahekohtusse võib iga vaidlusosaline valida oma vahekohtuniku olenemata tema kodakondsusestja eesistujaks olev kolmas vahekohtunik või

ainus vahekohtunik võib olla kolmanda riigi kodanik, välja arvatud juhul, kui vaidlusosaliste valitud vahekohtu eeskirjades on sätestatud teisiti,

- soovivad oma ettevõtjatel valida vastastikusel kokkuleppel nende lepingute suhtes kohaldatav õigus,
- soodustavad ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) koostatud vahekohtueeskirjade rakendamist ja 10. juunil 1958 New Yorgis sõlmitud välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsioonile alla kirjutanud riikide vahekohtute kasutamist.

Artikkel 91

Käesolevas lepingus sätestatu ei takista lepinguosalisel võtmast meetmeid,

- a) mida ta peab vajalikuks, et vältida oma oluliste julgeolekuhvidega vastuolus oleva teabe avalikustamist;
- b) mis on seotud relvade, laskemoona või sõjatarvikute tootmise või nendega kauplemise või kaitsevajadusteks asendamatu teadus- või arendustöö või tootmisega tingimusel, et need meetmed ei halvenda konkurentsitingimusi selliste toodete osas, mis ei ole spetsiaalselt sõjalise otstarbega;
- c) mida ta peab enda julgeoleku seisukohalt vajalikuks avaliku korra ja julgeoleku säilitamist mõjutavate tõsiste riigiseste rahutuste, sõja või sõjaohtu kujutavate tõsiste rahvusvaheliste pingete korral või selleks, et täita kohustusi, mis ta on endale võtnud rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamiseks;
- d) mida ta peab vajalikuks, et täita oma rahvusvahelisi kohustusi ja kokkuleppeid kahe suguse kasutusega tööstuskaupade ja tehnoloogiate kontrollimisel.

Artikkel 92

1. Käesoleva lepinguga reguleeritavates valdkondades ja ilma et see piiraks lepingu sisalduvate erisätete kohaldamist,

- ei tohi meetmed, mida Moldova Vabariik rakendab ühenduse suhtes, põhjustada diskrimineerimist liikmesriikide, nende kodanike ega nende äriühingute vahel,
- ei tohi meetmed, mida ühendus rakendab Moldova Vabariigi suhtes, põhjustada diskrimineerimist Moldova kodanike ega äriühingute vahel.

2. Lõike 1 sätteid ei piira lepinguosaliste õigust kohaldada oma asjakohaseid maksualaseid õigusnorme maksumaksjate suhtes, kes ei ole oma elu- või asukoha poolest ühesuguses olukorras.

Artikkel 93

1. Kumbki lepinguosaline võib suunata koostöönõukogule vaidlused, mis on seotud käesoleva lepingu kohaldamise või tõlgendamise-ga.

2. Koostöönõukogu võib vaidluse lahendada soovitusel andmisega.

3. Kui vaidlust ei ole võimalik lahendada lõike 2 kohaselt, võib ükskõik kumb lepinguosaline teatada teisele lepitaja määramisest; sel juhul peab teine lepinguosaline määrama kahe kuu jooksul teise lepitaja. Selle korra rakendamisel käsitletakse ühendust ja liikmesriike ühe vaidluspoolena.

Koostöönõukogu määrab kolmanda lepitaja.

Lepitajad annavad soovitusel hääaltenamusega. Need soovitusel ei ole lepinguosalistele siduvad.

Artikkel 94

Lepinguosalised lepivad kokku, et emma-kumma lepinguosalise taotlusel peavad nad sobival viisil viivitamata nõu, et arutada käesoleva lepingu tõlgendamise või rakendamise-ga seotud küsimusi ja omavaheliste suhete muid asjakohaseid tahke.

Käesoleva artikli sätteid ei mõjuta ega piira mingil viisil artiklite 17, 18, 93 ja 99 kohaldamist.

Artikkel 95

Käesolevaga Moldova Vabariigile võimaldatud tingimused ei ole mingil juhul soodsamad kui need, mida liikmesriigid üksteisele võimaldavad.

Artikkel 96

Käesoleva lepingu kohaldamisel on "lepinguosalisteks" ühelt poolt Moldova Vabariik ja teiselt poolt ühendus või liikmesriigid või ühendus ja liikmesriigid nende vastavate volituste kohaselt.

Artikkel 97

Kuivõrd käesolevas lepingus käsitletavad küsimused on hõlmatud Euroopa energiaharta lepingu ja selle protokollidega, kohaldatakse selliste küsimuste suhtes nimetatud lepingut ja protokolle nende jõustumisel, kuid üksnes niivõrd, kui selline kohaldamine on nendes ette nähtud.

Artikkel 98

Käesolev leping on sõlmitud esialgu kümneks aastaks. Leping uueneb automaatselt ühe aasta kaupa, kui kumbki lepinguosaline ei teata teisele kirjalikult lepingu denonsseerimisest kuus kuud enne selle kehtivuse lõppemist.

Artikkel 99

1. Lepinguosalised võtavad kõik üld- või erimeetmed, mida on vaja nende käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmiseks. Nad hoolitsevad käesolevas lepingus sätestatud eesmärkide saavutamise eest.

2. Kui üks lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud käesoleva lepingu järgset kohustust, võib ta võtta asjakohaseid meetmeid. Enne nende võtmist, välja arvatud eriti pakilistel juhtudel, esitab ta koostööõukogule kogu asjakohase teabe, mida on vaja olukorra põhjalikuks uurimiseks, et leida lepinguosalistele vastuvõetav lahendus.

Kõnealuste meetmete väljavalimisel tuleb esmatähtsaks pidada neid, mis segavad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem. Teise lepinguosalise nõudel teatatakse nendest meetmetest viivitamata koostööõukogule.

Artikkel 100

I, II, III, IV ja V lisa ning protokoll moodustavad käesoleva lepingu lahutamatu osa.

Artikkel 101

Kuni üksikisikute ja ettevõtjate ühesuguste õiguste saavutamiseni käesoleva lepingu kohaselt ei mõjuta käesolev leping õigusi, mis isikutele ja ettevõtjatele tagatakse ühelt poolt üht või mitut liikmesriiki ja teiselt poolt Moldova Vabariiki siduvate kehtivate lepingutega, välja arvatud valdkonnad, mis kuuluvad ühenduse pädevusse, ilma et see piiraks käesolevast lepingust tulenevaid liikmesriikide kohustusi nende pädevusvaldkondades.

Artikkel 102

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt nende territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Ühenduse, Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut nendes lepingutes sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Moldova Vabariigi territooriumi suhtes.

Artikkel 103

Käesoleva lepingu hoiulevõtja on Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär.

Artikkel 104

Käesolev leping on koostatud ühes eksemplaris hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, saksa, taani ja moldova keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

Artikkel 105

Lepinguosalised kiidavad käesoleva lepingu heaks oma menetluste kohaselt.

Käesolev leping jõustub selle teise kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil lepinguosalistes teatavad teineteisele, et esimeses lõigus nimetatud menetlused on lõpule viidud.

Jõustumisel asendab käesolev leping Moldova Vabariigi ja ühenduse vahelistes suhetes selle lepingu, mis sõlmiti 18. detsembril 1989 Brüsselis Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu vahel kaubanduse ning kaubandus- ja majanduskoostöö küsimustes.

Artikkel 106

Lepinguosalised lepivad kokku, et kui enne käesoleva lepingu jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimist kohaldatakse käesoleva lepingu teatavate osade sätteid 1994. aastal ühenduse ja Moldova Vabariigi vahelise vahelepingu alusel, tähendab mõiste "lepingu jõustumiskuupäev" vahelepingu jõustumiskuupäeva.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november nitten hundrede og fire og halvfems.

Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November neunzehnhundertvierundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

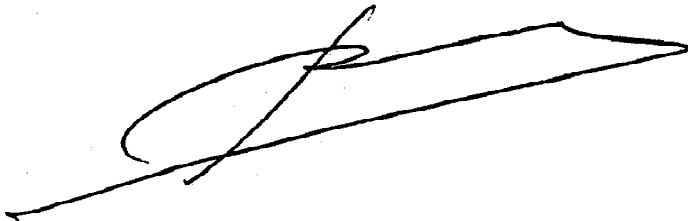
Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre millenovecentonovantaquattro.

Gedaan te Brussel, de achtentwintigste november negentienhonderd vierennegentig.

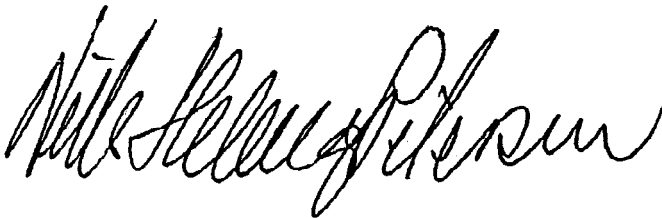
Feito em Bruxelas, em vinte e oito de Novembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Întocmit la Bruxelles în a douăzeci și opta zi a lunii noiembrie în anul o mie nouă sute nouăzeci și patru.

Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

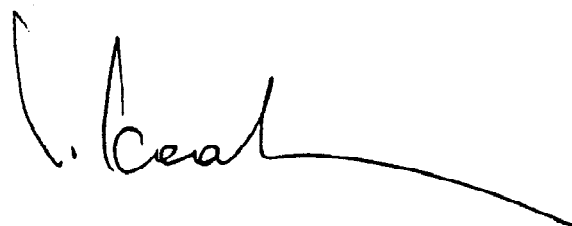
På Kongeriget Danmarks vegne

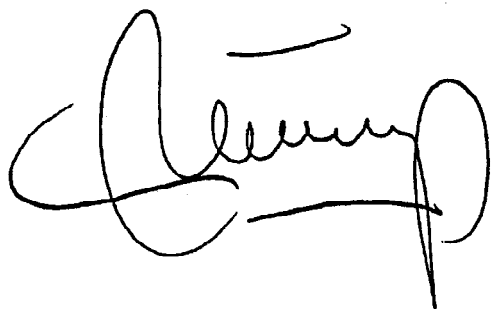
Für die Bundesrepublik Deutschland

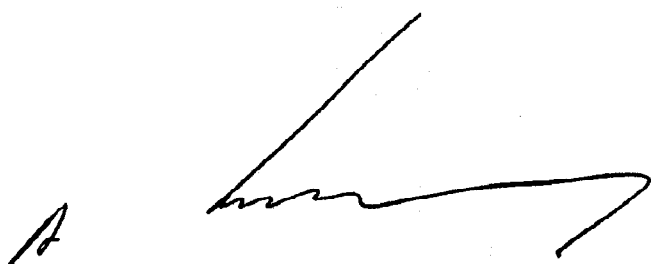
Για την Ελληνική Δημοκρατία

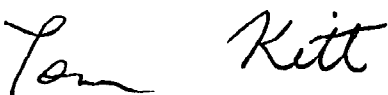
Por el Reino de Espana

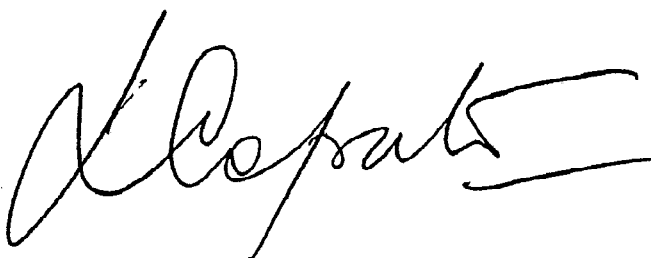
Pour la République française

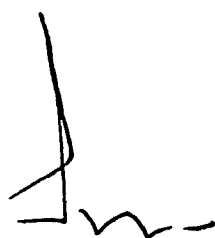
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

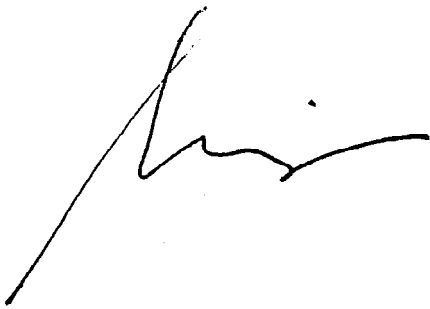
Per la Repubblica italiana

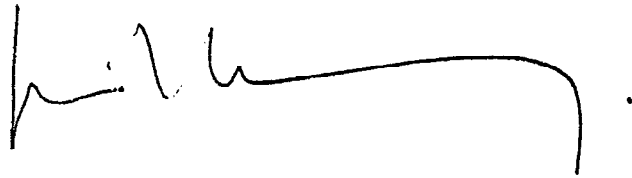
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas
For De Europæiske Fællesskaber
Für die Europäischen Gemeinschaften
Για τη Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Communities
Pour les Communautés européennes
Per le Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschappen
Pelas Comunidades Europeias

Pentru Republica Moldova

Lisatud dokumentide loend

- I lisa* Moldova Vabariigi poolt sõltumatutele riikidele artikli 10 lõike 3 kohaselt antavate soodustuste soovitussloend
- II lisa* Artikli 13 sätetest kõrvale kalduvad erandmeetmed
- III lisa* Artikli 49 lõikes 2 osutatud intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õigusi käsitlevad konventsioonid
- IV lisa* Artikli 29 lõike 1 punkti b kohased ühenduse reservatsioonid
- V lisa* Artikli 29 lõike 2 punkti a kohased Moldova reservatsioonid

Protokoll haldusasutuste vastastikuse abi kohta tolliküsimustes

I LISA

**MOLDOVA VABARIIGI POOLT SÕLTUMATUTELE RIIKIDELE ARTIKLI 10 LÕIKE 3 KOHASALT
ANTAVATE SOODUSTUSTE SOOVITUSLOEND**

1. Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa:

ei rakendata imporditollimakse;

kaupadele, mida tarnitakse kliiringlepingute või riikidevaheliste lepingute alusel nendes lepingutes kindlaks määratud kogustes, ei rakendata eksporditollimakse;

ekspordi ja impordi suhtes ei rakendata käibemaksu. Ekspordi suhtes ei rakendata aktsiisimaksu.

Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa: aastaste kahepoolsete riikidevaheliste kaubandus- ja koostöölepingute kohased ekspordikvoodid toodete tarnetele avatakse samamoodi kui tarnetele riigi vajadusteks.
 2. Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa:

makseid võib teha nende riikide omavääringus või igasuguses muus Moldova Vabariigile või nendele riikidele vastuvõetavas vääringus.

Armeenia, Aserbaidžaan, Eesti, Gruusia, Kasahstan, Leedu, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa: mittekaubanduslike tehingute, sealhulgas nendest tehingutest tulenevate maksete erisüsteem.
 3. Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa: jooksvate maksete erisüsteem.
 4. Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa: eriline hinnasüsteem kauplemiseks teatavate toormete ja pooltoodetega.
 5. Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa: erilised transiiditingimused.
 6. Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene ja Venemaa: erilised tolliprotseduuride tingimused.
-

II LISA

ARTIKLI 13 SÄTETEST KÕRVALE KALDUVAD ERANDMEETMED

1. Moldova Vabariik võib võtta artikli 13 sätetest kõrvale kalduvaid erandmeetmeid koguseliste piirangute kujul ja kedagi diskrimineerimata.
2. Need meetmed võivad käsitleda üksnes noori tööstusharusid või teatavaid sektoreid, mida ümber korraldatakse või mis on suurtes raskustes, eriti kui need raskused põhjustavad olulisi sotsiaalseid probleeme.
3. Nende toodete impordi koguväärtus, mille suhtes kohaldatakse kõnealuseid meetmeid, ei või ületada 15 % ühenduse koguimpordist sellisel viimasel aastal enne koguseliste piirangute kehtestamist, mille kohta on olemas statistika.

Nendest sätetest ei hoita kõrvale asjakohaste importkaupade kaitsetollide suurendamisega.

4. Neid meetmeid võib kohaldada üksnes üleminekuajal, mis lõpeb 31. detsembril 1998, kui lepinguosalisel ei otsusta teisiti, või siis, kui Moldova Vabariik ühineb GATTiga, olenevalt sellest, kumb kuupäev saabub varem.
5. Moldova Vabariik teatab koostöönõukogule kõikidest meetmetest, mida ta kavatseb käesoleva lisa tingimuste kohaselt võtta, ja ühenduse taotlusel peetakse enne nende jõustumist koostöönõukogus nõu nende meetmete üle ja samuti valdkondade üle, mida need käsitlevad.

III LISA

ARTIKLI 49 LÕIKES 2 OSUTATUD INTELLEKTUAAL-, TÖÖSTUS- JA KAUBANDUSOMANDI ÕIGUSI KÄSITLEVAD KONVENTSIONID

1. Artikli 49 lõige 2 käsitleb järgmisi mitmepoolseid konventsioone:
 - Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon (1971. aasta Pariisi akt),
 - teose esitaja, fonogrammitootja ja ringhäälinguorganisatsiooni kaitse rahvusvaheline konventsioon (Rooma, 1961),
 - märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokoll (Madrid, 1989),
 - märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nice'i kokkulepe (Genf, 1977, muudetud 1979. aastal),
 - rahvusvaheline uute taimesortide kaitse konventsioon (UPOV) (1991. aasta Genfi akt).
 2. Koostöönõukogu võib soovitada artikli 49 lõike 2 kohaldamist ka muude mitmepoolsete konventsioonide suhtes. Kui intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi alal tekib kaubandustingimusi mõjutavaid raskusi, peetakse emma-kumma lepinguosalise taotlusel viivitamata nõu, et jõuda vastastikku rahuldavate lahendusteni.
 3. Lepinguosalised kinnitavad järgmistest mitmepoolsetest konventsioonidest tulenevate kohustuste tähtsust:
 - mikroorganismide patendiekspertiisiks deponeerimise rahvusvahelise tunnustamise Budapesti leping (1977, muudetud 1980. aastal),
 - tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioon (1967. aasta Stockholmi akt, muudetud 1979. aastal),
 - märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkulepe (1967. aasta Stockholmi akt, muudetud 1979. aastal),
 - patendikoostööleping (Washington, 1970, muudetud 1984. aastal).
 4. Käesoleva lepingu jõustumisest alates võimaldab Moldova Vabariik ühenduse äriühingutele ja kodanikele intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi tunnustamisel ja kaitsmisel vähemalt niisama soodsaid tingimusi kui mis tahes kolmandale riigile kahepoolsete kokkulepete alusel.
 5. Punkti 4 sätteid ei kohaldata soodustuste suhtes, mis Moldova Vabariik ja mõni kolmas riik on tegelikult ja vastastikku andnud, ega soodustuste suhtes, mis ta on andnud mõnele teisele endisesse NSVLi kuulunud riigile.
-

IV LISA

ARTIKLI 29 LÕIKE 2 PUNKTI B KOHASED ÜHENDUSE RESERVATSIOONID

Kaevandamine

Mõnes liikmesriigis võidakse äriühingutelt, kelle tegevust Euroopa Ühendus ei kontrolli, nõuda kaevandamistegevuse ja -õiguse luba.

Kalapüük

Ühenduse liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni all olevate vete elusvarusid ja kalastuspiirkondi saavad kasutada ja neile pääsevad juurde üksnes ühenduse liikmesriigi lipu all sõitvad ühenduse territooriumil registreeritud kalalaevad, kui ei ole sätestatud teisiti.

Kinnisvara ostmine

Mõnes liikmesriigis piiratakse muudel kui Euroopa Ühenduse äriühingutel kinnisvara ostmist.

Audiovisuaalteenused, kaasa arvatud raadio

Tootmisel ja levitamisel, kaasa arvatud audiovisuaalteoste avalikul esitamisel raadios või mujal, kehtivat võrdset kohtlemist võib rakendada üksnes teatavatele päritolunõuetele vastavate audiovisuaalteoste suhtes.

Telekommunikatsiooniteenused, sealhulgas mobiil- ja satelliitsideteenused**Reserveeritud teenused**

Mõnes liikmesriigis on pääs täiendavate teenuste ja infrastruktuuride turule piiratud.

Vabakutseliste teenused

Liikmesriikide kodanikest füüsilistele isikutele reserveeritud teenused. Teatavatel tingimustel võivad need isikud asutada äriühinguid.

Põllumajandus

Mõnes liikmesriigis ei kehti võrdne kohtlemine äriühingute suhtes, kelle tegevust Euroopa Ühendus ei kontrolli ja kes soovivad asutada põllumajandusettevõtet. Kui äriühing, kelle tegevust Euroopa Ühendus ei kontrolli, omandab viinamarjaistandusi, peab ta sellest teatama või vajaduse korral saama omandamiseks loa.

Uudisteagentuuride teenused

Mõnes liikmesriigis piiratakse välisosalust kirjastus- ja ringhäälinguettevõtetes.

V LISA

ARTIKLI 29 LÕIKE 2 PUNKTI A KOHASED MOLDOVA RESERVATSIOONID

Erastamisprotsessis kehtivad teatavad tingimused või piirangud.

Põllumajandusmaa ja metsa omandamine ja müük.

Hasartmängude, kihlvedude, loteriide ja muu sarnase korraldamine.

Pangandusteenused:

kolmanda riigi äriühingu Moldovas asuvalt tütarettevõtjalt nõutava kapitali alammäär on 2 miljonit USA dollarit.

—

PROTOKOLL

haldusasutuste vastastikuse abi kohta tolliküsimustes

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *tollialased õigusaktid* – lepinguosaliste territooriumil kohaldatavad õigusnormid, millega reguleeritakse kaupade impordi, ekspordi ja transiiti ning nende suunamist tolliprotseduuridele, sealhulgas kõnealuste lepinguosaliste poolt vastu võetud keelustamis-, piiramis- ja kontrollimeetmed;
- b) *tollimaksud* – kõik tollimaksud, muud maksud, lõivud või tasud, mis on kehtestatud ja mida kogutakse lepinguosaliste territooriumil tollialaste õigusaktide kohaldamisel, välja arvatud lõivud ja tasud, mille suurus piirdub osutatud teenuste ligikaudse maksumusega;
- c) *taotluse esitanud asutus* – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes taotleb abi tolliküsimustes;
- d) *taotluse saanud asutus* – pädev haldusasutus, kelle lepinguosaline on selleks määranud ja kes võtab vastu tolliküsimusi käsitleva abitaotluse;
- e) *rikkumine* – igasugune tollialaste õigusaktide rikkumine või rikkumiskatse.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Lepinguosalistes abistavad teineteist oma pädevuse piires käesolevas protokollis ette nähtud viisil ja tingimustel, et tagada tollialaste õigusaktide õige rakendamine, eelkõige vältida, avastada ja uurida nende õigusaktide rikkumist.

2. Käesolevas protokollis sätestatud abistamine tolliküsimustes kehtib kõigi lepinguosaliste haldusasutuste kohta, kes on pädevad kohaldama käesolevat protokollit. See ei piira nende eeskirjade kohaldamist, millega reguleeritakse vastastikuse abi andmist kriminaalasjades. Samuti ei hõlma see teavet, mis on saadud õigusasutuste taotlusel kasutatud volituste abil, kui need asutused sellega ei nõustu.

Artikkel 3

Abistamine taotluste korral

1. Taotluse esitanud asutuse palvel esitab taotluse saanud asutus kogu asjakohase teabe, mis aitab taotluse esitanud asutusel tagada tollialaste õigusaktide õige kohaldamise, sealhulgas teabe täheldatud või kavandatud toimingute kohta, millega rikutakse või võidakse rikkuda neid õigusakte.
2. Taotluse esitanud asutuse palvel teatab taotluse saanud asutus talle, kas ühe lepinguosalise territooriumilt eksporditud kaubad on nõuetekohaselt imporditud teise lepinguosalise territooriumile, täpsustades vajaduse korral kaupade suhtes kohaldatud tolliprotseduuri.
3. Taotluse esitanud asutuse palvel astub taotluse saanud asutus vajalikke samme tagamaks, et järelevalve all oleks
 - a) füüsilised või juriidilised isikud, kelle puhul arvatakse põhjendatult, et nad rikuvad või on rikkunud tollialaseid õigusakte;
 - b) selline kaupade liikumine, mis võib teadaolevalt põhjustada tollialaste õigusaktide olulisi rikkumisi;
 - c) veokid, mille puhul on alust arvata, et neid on kasutatud, kasutatakse või võidakse kasutada tollialaseid õigusakte rikkuvateks toiminguteks;
 - d) kohad, kuhu kaubavarusid on kogutud viisil, mis annab alust arvata, et need on mõeldud teise lepinguosalise tollialasteid õigusakte rikkuvateks toiminguteks.

Artikkel 4

Abistamine omal algatusel

Lepinguosalistes abistavad teineteist oma pädevuse piires oma riigisiseste õigusnormide kohaselt eelneva taotluseta, kui nad leiavad, et see on vajalik tollialaste õigusaktide õigeks rakendamiseks, eelkõige juhul, kui neil on teavet

— toimingute kohta, mis on rikkunud, rikuvad või võivad rikkuda kõnealuseid õigusakte ja võivad teisele lepinguosalisele huvi pakkuda,

- sellistes toimingutes kasutatavate uute vahendite või võtete kohta,
- kaupade kohta, mis teadaolevalt on tollialaste õigusaktide olulise rikkumise objektid.

Artikkel 5

Edastamine/teatamine

Taotluse esitanud asutuse palvel võtab taotluse saanud asutus oma õigusaktide kohaselt kõik vajalikud meetmed, et tema territooriumil elavale või asuvale adressaadile

- edastada kõik dokumendid ja
- teatada kõikidest otsustest,

mis kuuluvad käesoleva protokolliga reguleerimisalasse. Sel juhul kohaldatakse artikli 6 lõiget 3.

Artikkel 6

Abitaotluste vorm ja sisu

1. Käesoleva protokolliga kohased taotlused tehakse kirjalikult. Taotlusele lisatakse selle täitmiseks vajalikud dokumendid. Kui see on olukorra pakilisuse tõttu vajalik, võib vastu võtta suulisi taotlusi, kuid need tuleb viivitamata kirjalikult kinnitada.
2. Käesoleva artikli lõike 1 kohased taotlused peavad sisaldama järgmisi andmeid:
 - a) taotluse esitanud asutus;
 - b) taotletav meede;
 - c) taotluse eesmärk ja põhjus;
 - d) asjakohased õigusnormid ja muud õiguslikud asjaolud;
 - e) võimalikult täpsed ja terviklikud andmed uuritavate füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta;
 - f) asjaolude ja juba tehtud uurimiste kokkuvõtte, välja arvatud artiklis 5 sätestatud juhul.
3. Taotlused esitatakse taotluse saanud asutuse asjaajamiskeeles või sellele asutusele vastuvõetavas keeles.
4. Kui taotlus ei vasta vorminõuetele, võib nõuda selle parandamist või täiendamist; sellest hoolimata võib võtta ettevaatusabinõusid.

Artikkel 7

Taotluste täitmine

1. Abitaotluse täitmiseks toimib taotluse saanud asutus või, kui see asutus ei saa ise toimida, siis haldusasutus, kellele taotluse saanud asutus on taotluse suunanud, oma pädevuse ja võimaluste piires nii, nagu ta toimiks enda nimel või sellesama lepinguosalise muude asutuste taotlusel, esitades olemasolevat teavet, tehes vajalikke uurimisi või korraldades nende tegemist.
2. Abitaotlusi täidetakse taotluse saanud lepinguosalise õigusnormide kohaselt.
3. Lepinguosalise nõuetekohaselt volitatud ametnikud võivad teise asjaomase lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel hankida taotluse saanud asutuselt või tema hallatavalt asutustelt teavet, mis on seotud tollialaste õigusaktide rikkumisega ja mida taotluse esitanud asutus vajab käesoleva protokolliga rakendamiseks.
4. Lepinguosalise ametnikud võivad teise asjaomase lepinguosalise nõusolekul ja viimase kehtestatud tingimustel viibida viimase territooriumil tehtavate uurimiste juures.

Artikkel 8

Teabeedastuse vorm

1. Taotluse saanud asutus edastab taotluse esitanud asutusele uurimistulemused dokumentide, nende tõestatud koopiade, aruannete jms kujul.
2. Lõikes 1 sätestatud dokumente võib asendada elektroonilises vormis oleva teabega, mis on koostatud samal eesmärgil.

Artikkel 9

Erandid abistamiskohustusest

1. Lepinguosalised võivad keelduda käesolevas protokollis sätestatud abistamisest, kui see
 - a) tõenäoliselt kahjustab suveräänsust, avalikku korda, julgeolekut või muid olulisi huve;
 - b) hõlmab muid valuuta- ja maksueeskirju kui tollialased õigusaktid;
 - c) rikub tööstus-, äri- või ametisaladust.

2. Kui taotluse esitanud asutus palub abi, mida ta ise ei suudaks taotluse korral anda, viitab ta sellele asjaolule oma taotluses. Sel juhul otsustab taotluse saanud asutus, kuidas sellisele taotlusele vastata.

3. Kui abist keeldutakse, tuleb otsusest ja selle põhjustest viivitamata teatada taotluse esitanud asutusele.

Artikkel 10

Konfidentsiaalsuskohustus

1. Igasugune käesoleva protokolliga kohaselt mis tahes kujul edastatud teave on salajane. Selle teabe suhtes kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus ja sellele laieneb kaitse, mis samalaadsetele andmetele on ette nähtud vastuvõtva lepinguosalise asjakohastes õigusnormides ja ühenduse ametiasutuste suhtes kohaldatavates vastavates sätetes.

2. Isikuandmeid ei edastata, kui on alust arvata, et andmete üleandmine või kasutamine oleks vastuolus ühe lepinguosalise õiguspõhimõtetega, eriti siis, kui asjaomane isik võib seetõttu alusetult kannatada. Teavet esitava lepinguosalise taotluse korral teatab vastuvõttev lepinguosaline, kuidas ta esitatud teavet kasutas ja millised olid tulemused.

3. Isikuandmeid võib edastada üksnes tollile ning riigiprokuratuurile ja kohtutele, kui see on vajalik süüdistuse esitamiseks. Muud isikud või ametiasutused võivad sellist teavet saada üksnes teavet esitava ametiasutuse eelneval loal.

4. Teavet esitav lepinguosaline veendub edastatava teabe õigsuses. Kui selgub, et esitatud teave oli ebaõige või kuulub hävitamisele, teatatakse sellest viivitamata vastuvõtvale lepinguosalisele. Viimane on kohustatud teavet parandama või teabe hävitama.

5. Kui see ei ole vastuolus üldiste huvidega, võib asjaomane isik taotluse korral saada teavet säilitatavate andmete ja säilitamise eesmärgi kohta.

Artikkel 11

Teabe kasutamine

1. Saadud teavet kasutatakse üksnes käesoleva protokolliga eesmärkide kohaselt ja seda võib kummagi lepinguosalise territooriumil muudel eesmärkidel kasutada üksnes teabe esitanud haldusasutuse eelneval kirjalikul nõusolekul, järgides kõiki selle asutuse kehtestatud piiranguid.

2. Lõige 1 ei takista teabe kasutamist kohtu- või haldusmenetluses, mis hiljem algatatakse tollialaste õigusaktide täitmatajätmise tõttu.

3. Lepinguosalised võivad käesoleva protokolliga sätete kohaselt saadud teavet ja uuritud dokumente kasutada tõenditena oma tõendusmaterjalides, aruannetes ja ütlustes ning kohtumenetlustes ja süüdistustes.

Artikkel 12

Ekspertid ja tunnistajad

Taotluse saanud asutuse ametnikul võib talle antud volituste piires lubada esineda eksperti või tunnistajana teise lepinguosalise jurisdiktsioonile alluvas kohtu- või haldusmenetluses, mis käsitleb käesoleva protokolliga hõlmatud küsimusi, ja esitada menetluses vajalikke esemeid, dokumente või nende tõestatud koopiasid. Kohtus esinemise taotluses tuleb piiritleda, millistes küsimustes ja millise ametikoha või erialaoskuse tõttu ametnikku küsitletakse.

Artikkel 13

Abistamiskulud

Lepinguosalised loobuvad kõikidest nõuetest teineteisele, mis on seotud käesolevast protokollist tulenevate kulutuste hüvitamisega, välja arvatud asjaoludest sõltuvalt kulutused ekspertidele ja tunnistajatele ning sellistele tõlkidele ja tõlkijatele, kes ei ole avalikud teenistujad.

Artikkel 14

Rakendamine

1. Käesoleva protokolliga kohaldamise eest vastutavad ühelt poolt Moldova Vabariigi tolli keskasutused ja teiselt poolt Euroopa Ühenduste Komisjoni pädevad talitused ning vajaduse korral Euroopa Liidu liikmesriikide tolliasutused. Nad otsustavad kõik selle rakendamiseks vajalikud meetmed ja nende rakenduskorra, võttes arvesse andmekaitse eeskirju. Nad võivad soovitada pädevatele asutustele muudatusi, mida on nende arvates käesolevas protokollis vaja teha.

2. Lepinguosalised peavad teineteisega nõu ja teatavad seejärel teineteisele üksikasjalikest rakenduseeskirjadest, mis nad on käesoleva protokolliga sätete kohaselt vastu võtnud.

*Artikkel 15***Täiendavus**

1. Käesolev protokoll täiendab ühe või mitme Euroopa Liidu liikmesriigi ja Moldova Vabariigi vahel sõlmitud või sõlmitavaid vastastikuse abistamise lepinguid, takistamata nende kohaldamist.

Samuti ei välista protokoll nende lepingute alusel antavat ulatuslikumat vastastikust abi.

2. Ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist, ei piira need lepingud ühenduse sätteid, millega reguleeritakse tolli valdkonnas saadud ühendusele huvi pakkuva teabe edastamist komisjoni pädevate talituste ja liikmesriikide tolliasutuste vahel.

LÕPPAKT

Täievolilised esindajad, kes esindavad

BELGIA KUNINGRIIKI,

TAANI KUNINGRIIKI,

SAKSAMAA LIITVABARIIKI,

KREEKA VABARIIKI,

HISPAANIA KUNINGRIIKI,

PRANTSUSE VABARIIKI,

IIRIMAAD,

ITAALIA VABARIIKI,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIKI,

MADALMAADE KUNINGRIIKI,

PORTUGALI VABARIIKI,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIKI,

kes on EUROOPA ÜHENDUSE asutamislepingu, EUROOPA SÕE- JA TERASEÜHENDUSE asutamislepingu ning EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUSE asutamislepingu osalised,

edaspidi "liikmesriigid", ja

EUROOPA ÜHENDUSE, EUROOPA SÕE- JA TERASEÜHENDUSE ja EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUSE, edaspidi "ühendus",

ühelt poolt ja

MOLDOVA VABARIIGI täievolilised esindajad

teiselt poolt,

kes on kokku tulnud tuhande üheksasaja üheksakümne neljanda aasta kahekümne kaheksandal novembril, et alla kirjutada partnerlus- ja koostöölepingule, millega seatakse sisse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahel, edaspidi "leping", on vastu võtnud järgmised dokumendid:

leping koos selle lisade ja järgmise protokolliga,

protokoll haldusasutuste vastastikuse abi kohta tolliküsimustes.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ja Moldova Vabariigi täievolilised esindajad on vastu võtnud allpool loetletud ja käesolevale lõppaktile lisatud ühisdeklaratsioonid:

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 4 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 17 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 18 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 29 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 30 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 31 punktis b ja artiklis 42 sisalduva mõiste "kontroll" kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 49 kohta,

ühisdeklaratsioon lepingu artikli 99 kohta.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ja Moldova Vabariigi täievolilised esindajad on lisaks võtnud arvesse käesolevale lõppaktile lisatud Prantsusmaa valitsuse ühepoolse deklaratsiooni:

Prantsusmaa valitsuse ühepoolne deklaratsioon oma ülemeremaade ja -territooriumide kohta.

Liikmesriikide ja ühenduse täievolilised esindajad ja Moldova Vabariigi täievolilised esindajad on samuti võtnud arvesse järgmise käesoleva lõppaktile lisatud kirjavahetuse:

ühenduse ja Moldova Vabariigi kirjavahetus äriühingute asutamise kohta.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de mil novecientos noventa y cuatro.

Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november nitten hundrede og fire og halvfems.

Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November neunzehnhundertvierundneunzig.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τέσσερα.

Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre millenovecentonovantaquattro.

Gedaan to Brussel, de achtentwintigste november negentienhonderd vierennegentig.

Feito em Bruxelas, em vinte e oito de Novembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Întocmit la Bruxelles în a douăzeci și opta zi a lunii noiembrie în anul o mie nouă sute nouăzeci și patru.

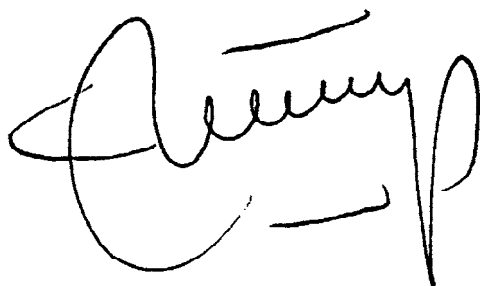
Pour le Royaume de Belgique
Voor het Koninkrijk België
Für das Königreich Belgien

På Kongeriget Danmarks vegne

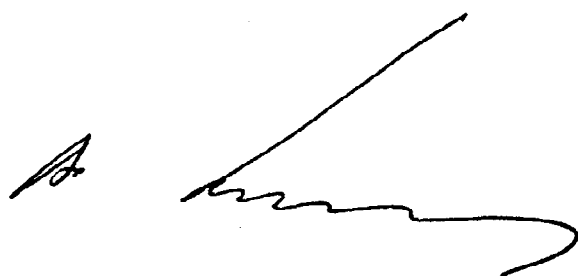
Für die Bundesrepublik Deutschland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de Espana

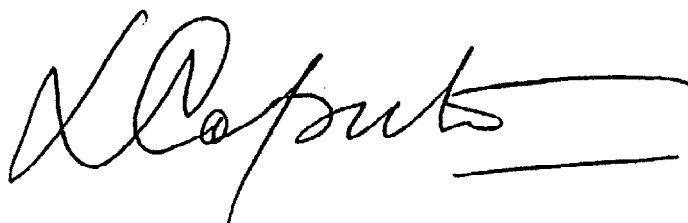
Pour la République française

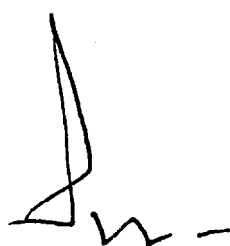
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Pela República Portuguesa

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas
 For De Europæiske Fællesskaber
 Für die Europäischen Gemeinschaften
 Για τη Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Communities
 Pour les Communautés européennes
 Per le Comunità europee
 Voor de Europese Gemeenschappen
 Pelas Comunidades Europeias

Pentru Republica Moldova

Ühisdeklaratsioon artikli 4 kohta

Lepinguosalised on ühel meelel, et kui nad alustavad artikli 4 kohaselt vabakaubanduspiirkonda käsitlevaid läbirääkimisi, hõlmavad need läbirääkimised kõiki kaupu, millega nad omavahel kauplevad.

Ühisdeklaratsioon artikli 17 kohta

Ühendus ja Moldova Vabariik deklareerivad, et kaitsesätte tekst ei anna GATTis ette nähtud kaitset.

Ühisdeklaratsioon artikli 18 kohta

On kokku lepitud, et artikli 18 sätete eesmärk ega toime ei ole lepinguosaliste asjakohastes õigusaktides sätestatud dumpingut ja toetusi käsitlevate uurimismenetluste aeglustamine ega nende takistamine.

Ühisdeklaratsioon artikli 29 kohta

Ilma et see piiraks IV ja V lisas loetletud reservatsioonide ning artiklite 43 ja 46 sätete kohaldamist, lepivad lepinguosalised kokku, et artikli 29 lõigetes 1 ja 2 sisalduvad sõnad "järgides seejuures oma õigusakte" tähendavad, et kumbki lepinguosaline võib reguleerida äriühingute asutamist ja tegevust oma territooriumil tingimusel, et need õigusnormid ei loo teise lepinguosalise äriühingute asutamise ja tegevuse suhtes uusi reservatsioone, mistõttu neile ei võimaldata sama soodsaid tingimusi kui oma äriühingutele või mõne kolmanda riigi äriühingutele, filiaalidele või nende äriühingute tütarettevõtjatele.

Ühisdeklaratsioon artikli 30 kohta

Lepinguosalise siseveetranspordiettevõtjate äritegevust teise lepinguosalise territooriumil reguleeritakse liikmesriigi või Moldova Vabariigi õigusaktide kohaselt seni, kuni lepitakse kokku teatavates soodsamates äritegevust reguleerivates sätetes, ja kui seda äritegevust ei reguleeri muud lepinguosalistele siduvad õigusaktid.

On kokku lepitud, et äritegevus toimub artiklis 31 määratletud tüarettevõtjate ja filiaalide vormis.

Ühisdeklaratsioon artikli 31 punktis b ja artiklis 42 sisalduva mõiste “kontroll” kohta

1. Lepinguosalised kinnitavad üksmeelselt, et kontroll sõltub iga üksikjuhtumi tegelikest asjaoludest.
 2. Näiteks käsitletakse üht äriühingut teise äriühingu “kontrolli all olevana” ja seega sellise teise äriühingu tütarettevõtjana järgmistel juhtudel:
 - teisel äriühingul on otseselt või kaudselt häälteenus või
 - teisel äriühingul on õigus nimetada või tagasi kutsuda enamikku haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest ja ta on samal ajal tütarettevõtja aktsionär või osanik.
 3. Mõlemad lepinguosalised leiavad, et lõikes 2 esitatud kriteeriumid ei ole ammendavad.
-

Ühisdeklaratsioon artikli 49 kohta

Lepinguosalised lepivad kokku, et lepingu kohaldamisel hõlmab intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomand eelkõige autoriõigust, sealhulgas arvutiprogrammide autoriõigust, ja autoriõigusega kaasnevat õigusi, patente, tööstusdisainilahenduste, geograafiliste tähiste, päritolunimetuste, kaubamärkide ja teenindusmärkide ning mikrolülituste topoloogiaga seotud õigusi, samuti kaitset kõlvatu konkurentsi eest, nagu on sätestatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 10a, ja avalikustamata oskusteabe kaitset.

Ühisdeklaratsioon artikli 99 kohta

Lepinguosalised on ühel meelel, et lepingu õigeks tõlgendamiseks ja tegelikuks rakendamiseks tähendab selle artiklis 99 sisalduv mõiste "eriti pakilised juhud" juhtumeid, mil üks lepinguosaline rikub oluliselt lepingut. Lepingu oluliseks rikkumiseks peetakse

- a) lepingust lahtiütlemist, mis ei ole rahvusvahelise õiguse üldnormide kohaselt lubatud, või
 - b) artiklis 2 sätestatud lepingu oluliste osade rikkumist.
-

Prantsusmaa valitsuse ühepoolne deklaratsioon

Prantsuse Vabariik märgib, et partnerlus- ja koostööleping Moldova Vabariigiga ei kehti ülemeremaade ja -territooriumide suhtes, kes on Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohaselt assotsieerunud Euroopa Ühendusega.

**Ühenduse ja Moldova Vabariigi
KIRJAVAHETUS
äriühingute asutamise kohta**

A. Moldova Vabariigi kiri

Lugupeetud ärra.

Viitan 26. juulil 1994 parafeeritud partnerlus- ja koostöölepingule.

Nagu läbirääkimistel rõhutasin, võimaldab Moldova Vabariik Moldovas asutatud ja tegutsevatele ühenduse äriühingutele teatavatel puhkudel eeliskohtlemist. Selgitasin, et see kajastab Moldova tegevuspõhimõtet igati soodustada ühenduse äriühingute asutamist Moldova Vabariigis.

Seetõttu kinnitan, et lepingu parafeerimise ja äriühingute asutamist käsitlevate asjakohaste sätete jõustumise vahelisel ajal ei võta Moldova Vabariik vastu ühtki meetet ega õigusnormi, mis diskrimineeriks ühenduse äriühinguid või halvendaks nende olukorda, võrreldes Moldova või mis tahes kolmanda riigi äriühingute olukorraga lepingu parafeerimise kuupäeval.

Oleksin tänulik, kui teataksite mulle selle kirja kättesaamisest.

Palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

*Moldova Vabariigi
valitsuse nimel*

B. Ühenduse kiri

Lugupeetud ärra.

Tänan teid teie tänase kirja eest, mille sisu on järgmine:

“Viitan 26. juulil 1994 parafeeritud partnerlus- ja koostöölepingule.

Nagu läbirääkimistel rõhutasin, võimaldab Moldova Vabariik Moldovas asutatud ja tegutsevatele ühenduse äriühingutele teatavatel puhkudel eeliskohtlemist. Selgitasin, et see kajastab Moldova tegevuspõhimõtet igati soodustada ühenduse äriühingute asutamist Moldova Vabariigis.

Seetõttu kinnitan, et lepingu parafeerimise ja äriühingute asutamist käsitlevate asjakohaste sätete jõustumise vahelisel ajal ei võta Moldova Vabariik vastu ühtki meetet ega õigusnormi, mis diskrimineeriks ühenduse äriühinguid või halvendaks nende olukorda, võrreldes Moldova või mis tahes kolmanda riigi äriühingute olukorraga lepingu parafeerimise kuupäeval.

Oleksin tänulik, kui teataksite mulle selle kirja kättesaamisest.”

Teatan, et olen selle kirja kätte saanud.

Palun võtke vastu minu sügav lugupidamine.

Euroopa ühenduste nimel
